№. 22. — Laupäewal, 27 märtsil 1910. — № 22.

Esimene aastakäik.

Ilmub kahjastule ühisuse „Ühiselu“ kulul igal kesknädalal ja laupäewal.

Kaasandeks on õiguseteadline kuukiri „Seadus ja kohus“ ja „Eestimaa Talurahwa Seadus“. — Kontor on awatud: äripäewadel kella 10—5 päewal, püha päewadel ja kroonu pühadel kell 12—2 päewal.

Toimetus ja talitus:

СПБ. Офицерская ул. № 5.

Telefon № 283-24.

Pealinna Teataja

Tellimise hind postiga:

12 kuu peale	4 rub.	—	k.
6 „ „	2 „	10	„
3 „ „	1 „	05	„
2 „ „	— „	70	„
1 „ „	— „	35	„

Wäljamaale 6 rubla aastas.

Kaasande „Seadus ja Kohus“ eest on juurde maksa: aastas 50 kop., pooles aastas 25 kop. ja „Eestimaa Talurahwa Seaduse“ eest 75 kop.

Üksik number maksab 4 kop. Wäljaspool Peterburi 5 kop.

Adressi muutmine — 10 kop. ja endine adress kui ka selle nummer ülesanda.

„Pealinna Teataja“

tellimiste wastuwõtmine

ka aasta peale, s. o. 1 aprillist kuni aasta lõpuni

on awatud.

Neid austatud tellijaid, kelle tellimise aeg 31 märtsil lõpeb, palume edasitellimisega rutata, et lehe saatmisega mitte wahet ei tuleks.

Tellimise hind:

1 aprillist kuni aasta lõpuni . . . . 3 r. 15 kop.
Ühes „Seaduse ja Kohtuga“ . . . . 3 „ 65 „
Ühes „Seaduse ja Kohtu“ ja „Eestimaa Talurahwa Seadusega“ 4 r. 40 k.

Austusega
„Pealinna Teataja“ talitus.

Automobilidele,
Tõldadele,
Jalgratastele

Continental-

Shiinid: Kõigist kõikse paremateft

Continental Kautschuck ja Gutta-Percha Co. wabrikutest.

A. A. Wolf.

St. Peterburis — Замятин пер. 1.
Moskwas, — Больш. Дмитровка, 11.

Esders ja Shefals. Tänase numbriga saawad kohalikud lugejad ära lehena

Esders ja Shefalsi

kaubamaja kuulutuse lehe ühes.

Mitte ülesleidmise korral palutakse telefoni läbi järel küsida № 231-16

Mewsi ema.

Teisel Lihawõtte pühal.

Dr. med. N. Astahow. Hammaste ja suu haigused.
Телефон 289-48. Офицерская, 5.

Uus weeseadus Baltimaal.

Meie kodumaa jookuiwatus ja üleüldise maaparanduste ettewõtted põrkasiwad enamisti ikka wäga mõjuwa takistuse wastu: ei olnud seadust, mis oleks seda korraldanud, kuidas ka teise omaniku tahtmise wastu wõimalik oleks weelaske-ettewõtteid teatawa tasu eest wõerast maast läbi juhtida. Mõisnikud oliwad muidugi omal ajal selle eest hoolitsenud et neile sarnane eesõigus talumaa kohta sisenesist jäi. kuna aga waldadel mõisamaa kohta mingisugust õigust ei jäänud. Ka Sise-Wenemaa kohta puudus sarnane seadus kuni wiimase ajani, ja alles 20 mail 1902 a. pandi seal uus weeseadus maksma. Ühtlasi taheti juba siis ka seda seadust Baltimaal maksma panna, kuid selleaegne riiginõukogu leidis, et Balti olude kohaselt oleks tarwis mõned muudatused neis ajutustes wälja töötada, mis selle seaduse järel weelaske-ettewõtete korraldajateks peawad olema.

Uue weeseaduse kõige tähtsamaks põhjusmõtteks tuleb seda pidada, et kuiwatamise, niisutamise ja kastmise ettewõtteid lubatakse ka teatawatel eelnõuetel wõerast maast läbi juhtida, kuigi see selle maa omanikkude tahtmise wastu käiks. Muidugi ei kitsendata kellegi omanduse õigust ilma kohalise tasuta, waid ettewõtte omanik on kohustatud kas iga aasta wõi jälle korraga õiendatawat tasu maksma. Luba wõerast maast ehituse läbi juhtida ja tasu suurust määrawad iseäranis selle tarwis asutatud kreisi- ja kubermangukomisjonid. Õige täielikult on weeseaduses komisjonide asjaajamise kord ära seletatud. Weeseadus, mis wäikeste muudatustega ka Baltimaal tahetakse maksma panna, leidub Wene riigi seaduste kogu XII andes 2. jaos Maamajanduse Seaduse 1903 a. wäljaande § 286—2861. Lähemal ajal ilmub see seadus meie lehe lisas „Seadus ja Kohus“ täielikult.

Baltimaa kohta kawatsetawate uuenduste kohta on nüüd maakorralduste peawalitsuse poolt seaduse-eelnõu riigiwolikogusse ära antud, kus see, wäga wõimalik, juba lähemal ajal wõib komisjonides arutamise alla tulla. Tähtsamate uuenduste hulgast, mis Baltimaal tahetakse maksma panna, wõikšime kõige pealt komisjonide kokkuseadet nimetada. Kreisi-komisjonide juhatus tahetakse mõisnikkude kreisi-saadikute juhatuse alla anda, peale selle oleksiwad neis komisjonides liikmeteks rahu- wõi aukohtunik, kreisiülem, masinainspektor, maakorralduse peawalitsuse ja teedeministeriumi esitajad, kohaliku mõisnikkude kreditseltsi asemik, kaks maapäewade poolt walitud ja kaks kreisi wallawanemate poolt walitud liiget.

Kubermangu-komisjonide juhatajaks tahetakse mõisnikkude peamees panna, Liiwimaal oleks seda kordapidaw maanõunik, liikmeteks oleksiwad kroonupalati juhataja, kroonumaade walitsuse ülem wõi tema asemik, teede ministeriumi asemik, ringkonnakohtu liige, kubermangu talurahwaasjade ametkonna alaline liige, mõisnikkude kredit-seltsi direktor wõi walitsuse liige, ja neli maapäewa poolt walitud liiget.

Komisjonide kokkuseade alus on umbes sessama wõetud, mis sisemistes kubermangudeski, kuid siiski tuleb kahelda, kas parandused, mis walitsuse-eelnõus, Balti olude kohaselt on ettewõetud, ka küllalt õiglased on. Ilma waidlemata on kohalikud talupojad ja mõisnikud need, kellel kõige sagedamine tuleb oma wahekorra selgitamiseks komisjonide poole pöörda, sellepärast peaks neile wähemalt ühe palju asemikka olema. Kreisikomisjonides on aga mõisnikkude poolt — eesistuja, kaks maapäewa asemikku, mõisnikkude kredit-seltsi asemik, nii siis neli meest kindlasti, arwame aga ka aurahukohtuniku, kes ju ka wististi ikka mõisnik on, ja paljudes kohtades mõisnikud-kreisiülemad juurde, siis on mõisnikkudel juba kuus asemikku, kuna talupoegadel selle wastu ainult kaks wallawanemat oleks. Ametnikkusi ei wõi ju talurahwa kasude kaitsjaks sugugi rohkem pidada, kui wõisiate kasude kaitsjaks, palju ennem wõib juhtuda, et ametnikkude hulgas Balti mõisnikkusi leidub, püüawab ju need wiimasel ajal igapidi kadumaal ametikohti jälle oma kätte saada.

Teiselt poolt ei wõi ka seda just kõige soowitawamaks talupoegade esitamiseks pidada, et ainult wallawanemad waliwad ja ka walitawad on. Komisjonides wõiwad õige keerulised tehnika-küsimused otsustamise alla tulla, millede kohta ka hartlikult tubli wallawanem ei oska kindlat seisukohta wõtta, nii oleksiwad wallawanemad suuremalt osalt komisjonides „laua ilustajateks.“ Meie peame aga seda lootma, et meil külades warsti terwe kogu asjatundjaid mehi, olgu instruktorite, eeskujuliste talude pidajate, põllutöökoolide õpetajate jne. näol tekkib. Neid ei wõiks aga wallad oma eest komisjonidesse saata, kui ainult wallawalitsejad walitawad peawad olema. Sellepärast tuleks meie talurahwa esitajatel riigiwolikogus nõuda, et kõige pealt kreisi-komisjonidesse talurahwa asemikkude waliminе laiemale alusele oleks seatud. Wõiks niisugust korda soowitada, et igas wallas maapidajad oma kogudes kaks walijat kreisi-kogusse wallaliikmete seast walikšiwad. Sel kombel oleks waldadel wõimalik enese eest ka asjatundjad ja osawad mehed komisjonidesse saata.

Kreisi-komisjoni liikmete hulgas leidub masinainspektor, kuna talurahwaasjade komissarid, ei tea mis põhjusel, kõrwale on jäetud, ja ometigi seisawad wiimased maa asjadele palju lähemal. Niisama tuleb ka jälle peale rõhku panna, et kui mõisnikkude kredit-seltsil oma asemikud komisjonis on, siis seda ka talurahwa põllupangal peaksiwad olema. Wäga palju wõiks ka selle wastu põhjusi leida, kas küllalt soowitaw ja ka wõimalik on kreisi-komisjoni eesistujaks mõisnikkude kreisisaadikuid panna, sest nagu teada, ei ole meie kreisisaadikutel mitte kantseleid, ja kreisisaadikud ei ole oma sisu järel sugugi kohalik kreisi-asutus. Kreisi-saadik elab maal. kelle kätte jääb siis kreisilinnas asjaajamine? Sisemistes kubermangudes on kreisi-komisjonide asjaajamine kreisi-semstwo ametile kantseleide kätte antud. Missugune kantselei õiendaks siis Baltimaal neid asju? See on igatahes wäga tähtis puudus, mis riigiwolikogu walitsuse poolt sisseantud seaduse-eelnõus peaks ära parandama.

Kubermangu-komisjoni kokkuseade on weel ühekülgsem, sest siin on mõisnikkudel peale eesistuja ja kredit-seltsi direktori weel neli maapäewa poolt walitud asemikku, kuna talupoegade kasusi **mitte keegi ei kaitseks**, ei wõi selleks ometi kubermangu talurahwa asjade ametkonna alalist liiget arwata. Niisuguse ühekülgsuse wastu tuleb tingimata seisukohta wõtta. Talupoegade kreisi-walimise kogud peaksiwad eneste hulgast kaks walijat iga kreisi kohta kubermangu kogusse saatma, kus kubermangu-komisjoni kaks talupoegade esitajat oleks walitud. Maapäewadel peaks ka õigus jääma ainult kaks liiget kubermangukomisjoni walida. Pärast kui waldadele kubermangu ametkohtades esitamiseks oma asemik ehk seadusandlisel teel asutakse, peaks ka tema kubermangu-komisjonist osa wõtma.

Mis aga weeseaduse Baltimaal maksmapanekul tuleb silmas pidada, on see, et senini Baltimaal ühtegi riigi wõi omawalitsuse palgalist **weetehnikeri** ametis ei ole. kuna aga weeseaduse järel just riigimaade walitsuste wõi põllutöö ministeriumi maaparanduste osakonna weetehnikerid eeltähendatud tööde juhatajad ja kawatsejad peawad olema (Maamajanduse Seadus § 224—235). Baltimaade laske ettewõtete üle otsustamine peaks praeguse korra järel otsekohe maakorralduse peawalitsuse ametnikkude kätte jääma, mis muidugi neid ettewõtteid meil ei edendaks. Sellepärast tuleks soowida, et igas Balti kubermangus teede kapitalide kulul kubermangu-komisjonide juurde hüdrotehnikerid tuleksiwad ametisse panna.

Lõpuks peab ka selle peale tähendama, et uue weeseaduse maksmapanemise tagajärjel need eesõigused, mis mõisnikkudel selleks olemas on, et talumaadest oma kraawisi läbi lasta, tulewad ära kaotada, ja nad talumaade wastu ka sellesasjas üleüldise weeseaduse alla tulewad heita. Seda ei nimeta aga uus weeseaduse-eelnõu mitte, kuid seda peaksiwad talurahwa esitajad täienduseks riigiwolikogule ette panema. Wäiksema tähtsusega täiendustest ei maksa awalikult kõnelda, kuigi neid kaunis palju wõiks selle seaduse-eelnõu kohta teha. Igatahes tuleb selle seaduse maksmapanemist Baltimaal wäga soowitawaks pidada.

Üleüldised asjad seisku erakondlisest tülidest kõrgemal.

Meie lehe 11. numbris kirjutatakse Palamuselt, et seal ühisseltsimaja ehitamine kahe seltsi — Tuletõrjujate- ja Põllumeeste-seltsi — eneste wahelise tüli ja õerumiste pärast nurja läinud. Seal juures püüab üks selts teisest ikka heledamas walguses ennast paista lasta ja kõiki süüd teise kaela weeretada. Ja esimesel pilgul, kui nende oludega mitte tuttaw olla, wõibki eemalt pealtwaatajа otsusele tulla, et seal emb-kumb selts **üksipäine** süüdlane ja langekaelne on, ning üleüldisest asjast, mis kohalise rahwa kasuks läheb, osawõtta ei taha. Kui aga asja teraisema pilguga lähemalt silmitseda, siis peab otsusele jõudma: „Pada sõimab katelt, aga mustad on mõlemad!“

Selgelt paistab see iseäranis Palamuse seltside elust silma. Kui Tuletõrjujate-seltsi koosolekul soowi awaldati ka seia kohalikka seltsid, näit. Põllumeeste seltsi, seltsimaja ehitamisest osawõtma kutsuda, siis oliwad koosolejad kõik sellega ühel nõul, kuid **kuidas** seda toimetada — sellest ei jõutud enam üle. Naabriwiisil teise seltsi ette astuda ja teda appi kutsuda, see loeti häbistawaks — just nagu ise ei suudaks maja ülesse ehitada. Kuid seal juures tunti aga küll ära, et ühel seltsil maja ehitus tõepoolest ikka üle jõu käib. Abi wõtaks küll heameelega siis wastu, kui seda pakutakse, aga oma lähema naabriga sõbruse sidet sõlmida, sellega ei saa kuidagi walmis.

Põllumeeste-selts oma korra waatab pealt kuidas naabri selts maja ehitab, ta tunneb wäga hästi seltsimaja tähtsust, soowiks ka, et temale uues majas ulualust antaks, aitaks ehitusega süsut kaasa, kuid — pakkuda ennast, see olla jällegi häbiks. „Kui tullakse ja meid palutakse, siis meie lähme, siis näewad et nad üksi oma ettewõttega walmis ei saa...“

Kui aga nüüd neid põhjusi otsida, mispärast tühine õerumine seltside wahele on tekkinud, siis ei leia tõepoolest midagi sarnast, mis waenule wähematki põhjust annaks. Kes meie maa seltside psühologiat tunneb, see teab, kui kitsarinnalised sagedasti seal üleüldistes ja ka kodustes ettewõtetes ollakse. Paljud tegelased on ainult sellepärast tegelased, et sellega omale teiste ees aupaistet ümber koguda, et teistest pea jagu kõrgemale tõusta. Kui oma isikut ei saa wälja paista lasta, siis mingu kas wõi terwe asutus ja ettewõte nurja. sellest sarnasel korral kahju ei tunta.

Kus kaks ehk rohkem seltsisi teineteise naabruses asuwad, seal on harwa nende wahel sõbralist wahekorda leida. Tühistest asjadest leitakse küllalt põhjust, et nägelema hakata. Paneb teine selts pidduõhtu toime, siis püüab teine selts — kui selleks aga ruumisi leidub — sellsamal korral ka oma pidduõhtukest ära pidada. Siis on ühel seltsil oma pidulkäija publikum, teisel jälle oma. Seltsi juhtiwad jõuud käiwad harwa teise seltsi pidudel. ehk kui seda teewad, siis ainult sellepärast, et pärast naabri seltsi ettewõtte kallal näägutada, seda rahwa silmis halwaks teha.

Kuid ega see ka meie maa seltside juures üksi ette ei tule. Meie kodumaa linnades asuwad seltsid ei ole sellest patust ka mitte puhtad. Just siin on see iseäranis kurwastaw ja waewalt andeks antaw nähtus. sest siin on igatahes rohkem haritud ja wilunud jõudusi juhtimas, sellepärast ei lase sarnased eksisammud ennast ka mitte nii kergesti wabandada.

Alles hiljaaegu tegi keegi karskuse-selts piiriääries linnas otsuseks sellsamal ajal oma kõneõhtuid tantsuga toime panna, kui ettelugemised teises seltsiski on. Seal juures on see selts alati kaebamas, et „jõududest“ suur puudus olla ja rahwas seltsi ettewõtete wastu külmaks jääb. Kas see siis ime on, et mõlemi seltsimaja saal kuulajatest tühjaks jääb, kui seltsid mõlemad ühel ajal oma kõneõhtuid peawad. Ise lugu oleks siis olema, kui kuulajate suur arw selleks wajadust üles näitab. praegu ei wõi sarnast nähtust muuga, kui wastastikuse õerumisega seletada.

Mis seltside õige siht ja eesmärk peaks olema, sellest ei taha ega taha meil seltside juhid weel ikka arusaada. Seltsi peetakse ainult kohaks kus oma wäikest „mina“ saab näidata, peetakse lõbuasjaks ja unustatakse tema tõsine tähendus koguni ära. Meil on hulk karskuse-seltsisi — ja neid oli kord weel palju rohkem, — kes pea muud midagi ei tee ega teinud ei ole, kui wiletsaid pidduõhtuid, kus lõpuks kuni hommikuni tantsitakse, toime panna. Seal juures tehakse aga niisugune nägu, nagu peaks selts sellega kõige ägedamat sõda wiina-kuradi wastu. Ja seda peetakse wäga tähtsaks. Tahad seal juures ka keegi teine selts, olgu see hariduse-, põllumeeste- wõi tuletõrjujate-selts oma tegewuse ja pidudega rahwa ette astuda, siis süüdistatakse sagedasti, et teised seltsid karskuseseltsi tööd takistawat. Ja juhtub ju wahest ikka tiba-tilkakest põhjust selleks leidma, et üks ehk teine selts pea seiga tõmbab ja oma naabri tegewuse peale pori hakkab pildunia. Et üleüldine asi selle all kannatab, seda meie seltsi juhtide wäikesed „minad“ tähele ei pane. Oleks juba ammugi aeg olema, et seltside peale mitte nagu lõbuasjade peale ei waadataks, waid et nende tähtsusest ja otstarbest õieti püütaks aru saada. Tänini on seda küll wähe näha. Aga meie oleme ju nii mitmetes asjades alles algajad ja seltsielu ja tegewus ei ole ka mitte ammu meie juurde teed leidnud. Sellepärast wõime loota, et üleüldistest asjadest arusaamise kaswamisega ka need eksisammud kaowad. —in.

Kirjandusest.

Eesti laule.

Rahwalaulude korjamine algab pärast 1770 aastat. August Wilhelm Hupel, kes Põltsamaal oma aastam esimest Eesti keeli ajakirja wälja andis, oli esimene, kes Eesti rahwalaulusi Saksa lauliku Herderi soowil korjas. Laulud, mida Herder 1778 a. oma laulude-kogus — Stimmen der Völker in Liedern — (rahwaste healed lauludes) äratrükkis, on:

I. Laul naisewõtmisest. II. Pruudile. III. Karskele neiule. IV. Eksinud neiule. V. Sõja sõnumed. VI ja VII Puima laulud. VIII. Laul orjapõlwest.

Peale nende on Hupel weel ühe armastuse laulu ja „Se õnetuse sõda (wahest wenelaste wastu Põhjasõjas), mimewale wennale“ oma Eesti keele grammatikas äratrükkinud.

Pea sellsamal ajal kui Hupel, korjas teine sakslane — Christian v. Schlegel Eesti rahwalaulusi. Tema tõlkis nad Saksa keelde ja awaldas nad Saksa ajakirjas: „Deutscher Merkur“ (Weimar 1787). Kolm neist on ka Eesti keeles. Laulud on järgmised:

1. Rikka pruudi otsijale. 2. Peiu kosjateelt. 3. Waraetsis peiule kui pruut ära karanud. 5. Lõikaja laul. 6. Hernamaal. 7. Päris-eestlase wara. 8. Kurganaise laul. 9. Kiige laul. 10. Neitsikesele. 10—13. Pulmalaulud.

Juba laulude pealkirjad näitawad, et nad mitmekesisest ainetest juttu teewad. Laulude Saksamaal trükkimisel oli muu seas see tähtsus, et Saksa wabama waatega meeste seas, nagu näit. Merkel oli laulud nagu „Päris-eestlase wara“ ehk „Laul orja põlwest“, kaastundmust päris orjuses olewa Eesti rahwa wastu tekitanud.

„Mis kanad munad munewad,
Needgi saksa waagenasse:
Lammas tegi laugu talle,
Seegi prae-wardaasse.
Lehm tegi härgis waska,
Seegi saksa wälja peale:
Hobu tegi tekust warsa
Seegi saksu saani ees.
Neitsi oli ainus poega,
Seegi saksa sambaasse.
Mis on elu, elutakse,
Ehk on elu — põrguesse.
See'p on meie mõisaasse.

Schlegel ütleb sie: „kas tahetaks weel elawamat ja tõelisemat seletust selle waese rahwa olekust herrade wastu nõuda?“

Pärisorjuse kahel wiimasel aastasajal oli rahwa luule ainukene ilmalik waimutoit ja ühtlasi ei ehk meie mitte mitte, kui meie tõendada julgeme, et rahwas orjaikkes ägades oma rahwalaulust paremat trööstl leidis, kui tolleaegselt kirikult ja waimulikust kirjandusest.

Wanade rahwalaulude hulk on nii suur, et Dr. Kallasel 18 tihedalt trükitud lehekülge seks tarwis läheb. et kõik trükitud ja trükkimata rahwa luule korjandused oma wäljekirjas — Die Wiederholungslieder der estnischen Volkspoesie — ära mahutada. Korjandustest nimetame ainult Dr. Hurti, F. R. Kreutzwaldi, Dr. M. Weske, M. J. Eiseni, Dr. Niemi ja Mustoneni korjandusi, mis suuremalt jaolt alles trükkimata. Trükitud korjandustest nimetame: Neusi Ehstnische Volkslieder I. II. ja III., Dr. Hurti — Wana Kannel (2 annet), Dr. M. Weske Eesti rahwalaulud I. ja II. ja Soomes trükitud — Setude laulud. Setude laulud on wiimsed toobed, mis Dr. Hurti toimetusel Soome Kirjanduse-seltsi kulul ära trükiti. Millal uued anded trükitakse on teadmata ja, nagu näha, on selleks nii kaua wähe lootust, kui meie wõeraste armu peale loodame. Meie hoiu-ühisused ja kredit-asutused on wiimasel ajal obtral käel ühiskondliste ettewõtete toetuseks raha kinkima hakkanud, ehk leiaksiwad nad tulewikus ka wõimalust meie rahwalaulude wäljaandmiseks wäikest protsenti määrata. Mõnelt poolt on wiimasel ajal küll katsutud pilgata kõiki neid, kes wanawaraga tegenuid on teinud ja kes selle kallal tulewikuski mõtlewad tööd teha, kuid selle peale ei maksa rõhku panna: Irisejaid on igal rahwal olemas. Rahwa lauludest hoowab meile meie rahwa minewik, tema rõemud ja kurbtused wastu ja aeg oleks, et meie praegused teadlased ja meie õpetajad in spe neist meie rahwa **hinge-elu ja minewiku** kohta kõik „lilled“ ja „kannikesed“, mida laulud enestes sisaldawad, wälja nopiks ja neist „kannikestest“ ümmargused „kimbukesed“ punuks.

Wana auwäärilise Wanemuise wõib „Wanataadi“ eluhoonetes rõemu pärast habet silitada, kannelt kõlistada ja igapäew laulu lasta. Nagu Prometheus taewast tule maha tõi, mis jumalate pahameele peale waatamata enam otsa ei lõppenud, nii on ka Wanemuise laulude lugu. Kui rahwa laulele

Pesu,

wärwil. meeste- ja naister. pesu, ja täieline wäimewal 1910 a. sesoni Inglise ja Prantsuse materjalist, walmis ja tellitud pesu, kaelasidemed ja muud uudised on sohale jõudnud. Spetsial pesu magostn

A. K. Frolow kaubahoow, nr. 52.

PS. Kamsolite, waipade ja lõigi willase asjade pealt hinnaalandus kuni 20%. Naisterahwaste Inglis ofunfad.

Eestis waimulikku kirjandust ja laulet nagu „külluse sarwest“ liiale puistama hakati, kui Kalewi järeletulijate hulgas mehi ja naist leidus, kes piibliraamatu seitsekorda kaanest kaaneni oma pika eluaja jooksul (nagu minule Muhusaarel üks wanem mees jutustas) oliwad „läbi weerinud“, siis pidi laulujumal süles küll mõnikord kannelt puhkama ja wanamees ise mõttesse wajuma. „Mis saab siis mu laulust, kui Eesti rahwast politika-elu, päewasündmused ja sentimentalsed, romantilised, realistlised, naturalistlised, modernistlised ja igasugused teised — listlised jutustused huwitama hakkawad“... Kuid laulujumala salajane kartus oli asjata, sest 19-mal aastasajal, kus ilmalik kirjandus Eestis laiali lagunema hakkas, tuli nii suurel arwul laulust ja lauljaid juurde, et wanal Kreutzwaldil ehk sel rahwalaulikul, kelle sõnu ta lugulauluse punus, õigus oli „Kalewipojas“ Eesti laulu kohta ütelda:

Ei mind jõua ohjad hoida,
Ohjad hoida, köied köita,
Piired ei pikka pidada,
Taewas laia talitseda.

Need oliwad meie tähtsamate seltskonnategelaste laulud, kes laulu läbi Eestit äratada püüdsiwad. Tähtsam seltskonna tegelane Eesti ärkamise ajast on ühtlasi ka laulik, sest laulust oli eestlane pärisorjuse ajal õpetust ja lõbu saanud, laul pidi teda ka arusaamisele wiima, et ta uuest tärkawa Eesti rahwa liige on, kelle maa

..... Peipsirannalt
Käib Läänemere rannale
Ja Munamäe metsalt, murult
Käib lahke Soome lahele.

(Weske, Eesti laule 107).

Kaks elukutselist laulusseppa on nüüd tänuwäärilise töö ära teinud. Nad on kõik laulude kogud, mis 19-mal aastasajal ja 20-ma aastasaja alguses meie laulikute poolt on trükis awaldatud, läbi sorinud ja neist 76 luuletaja paremad laulud ühes „Eesti luules“ wälja annud. Ühtlasi on nad kõigi 76. laulusepa lühikesed elulood ühes nende tähtsamate tööde nimetamisega awaldanud, nii et meil wõimalik on selle lauliku „laulukogusi“, kes meie hinges järelkaja leiab, kohe lähemast raamatukauplusest õige pealkirja all tellida.

„Eesti luulet“ lehitsedes leiab wist igaüks rahwalise laulu, mis temale meeldib ja sellepärast wõime raamatut igale Eesti perekonnale soowitada. Siit leiawad nad kõik need Koidula, Weske, Jannseni, Malmi, Hermanni, Kuhlbarsi ja teiste laulud, mis Eesti ärkamise ajast rahwalauludeks muutusiwad, mida kodu ning koolis laudi ja praegu weel lauletakse; siit leiawad nad nooremate laulikute laulusi, mis juba kõrgemal kunsti astmel seisawad, kui paljud meie wanemad kunstlaulud, mille sepitsejateks wahest mitte paremad luuletajad ei olnud, kui mina ja teie — mitte-laulikud. Siit leiawad wahest waimustust ja usku tulewiku sisse, kes kahtlewad ehk nurinawad. Kui nad noorte pealiku sõjahüüet loewad:

Las' kaswame, me rõõw juqu,
Ja ootame, mil tuleb tund,
Kui nendele kes närwad mud
Koro müristame kõrwu sõjalugu.
Las' kaswame! Las' kogub rammu
Me lihaslesse noortesse,
Las' õpetab weel eluter,
Kuis tuleb targu seada sammu.

(G. Suits. Eesti luule lhk. 321).

R. Kann.

Riigiwolikogust.

Riigiwolikogu wiimastel koosolekutel on wähema tähtsusega eelarwed arutada olnud, mis — ehk küll mõnigi neist elawaid waielusi sünnitas, siiski laiematele hulkadele huwitust ei paku. Nii wõeti moonamuretsemise walitsuse eelarwe, õhusõidu asutuste ja kõrgemate sõjakoolide eelarwed wastu, muidugi sel kujul, nagu see komisjonis juba wälja töötatud oli. Edasi wõeti mereministeriumi eelarwe wastu, kuid lükati aga walitsuse nõudmine, et uute soomuslaewade ehitamise heaks raha lubada, tagasi. Sõjalaewade parandamiseks oli komisjon arwanud 4,581,377 rbl. lubada ja see summa wõeti ka riigiwolikogu poolt wastu. Wõeti wastu weel mitmete muude asutuste eelarwed.

Sellega on eelarwe arutamisega lõpule jõutud. Ja kui eelarwe komisjoni esimees M. M. Alekssejenko riigiwolikogu tähelepanemist selle peale juhib, et tänawu aastast riigi eelarwet riigiwolikogu kärpimiste läbi ometi korda on läinud nii wiisi läbi wiia, et sissetulekud wäljaminekutest 4.200,000 rubla suuremad tõutawad olla, siis kõlab wägew kiduawaldus kõigilt platsidelt. Kui weel juhataja würst Wolkonski seda meelde tuletab, et eelarwe arutamisega wõrdlemisi õige warakult, 23. martsiks, walmis saadi, ei lõpe tormiline kiduawaldus, mida eelarwe komisjoni esimehele Aleksejenkole üles näidati, kaual ajal mitte.

Peale eelarwe arutamise lõpetamist wõeti ka terwe rida mitmesuguseid wäikeseid seaduse-eelnõusi wastu, millest meie aga nende wähese tähtsuse pärast waikides mööda läheme.

Wäljamaalt.

Türgi ja Bulgaria piiri tülide asjus

on Bulgaria sõjaminister piiriwahtide jaoskonna ülematele ringkirja saatnud, milles uuesti seda korratakse, et kõige suurema hoolega igasugust kokkupõrkamist piiri peal ära tuleb hoida. Tänini on Bulgaria ja Türgi piiriwahtide wahel tühiste asjade pärast kokkupõrkamisi ettetulnud, mis aga kahe riigi wahel, kes sõbralises läbikäimises seisawad, koguni soowimata nähtus on. Piiriwahtide ülesanne on riigi rahaliste huwide kaitsemine, see tähendab, et salakauba wedamist piiri peal takistada, ja selleks wõiwad mõlemi riigi piiriwahid ühtewiisi mõjuda, ilma et neil seal teine teise wastu waenlust tuleks üles näidata. Juhtumisi, kus mõni üksik soldat üle piiri teise riigi sisse astub, ei tohi mitte wõera riigi sõjawäe sissetungimiseks lugeda, sest see wõib eksikombel ja ilma wähemagi pahamõtteta sündida. On aga meelega mõnesuguseil otstarbel teise riigi soldatid üle piiri tunginud, siis tuleb neid kinni wõtta ja piiri walwamise ülemusele ettetuua, mitte aga nende wastu sõjariistu tarwitusele wõtta, wiimaseid wõib ainult siis tarwitada, kui Türgi piiriwahid wägiwaldselt Bulgaria piiriwahtisi nende seisukohtadelt ära tahawad ajada. Ja ka siis kästakse wäga ettewaatlikult ja tagasihoidlikult talitada.

Sadama tööliste streik Prantsusemaal.

Sadama tööliste seas Marseilles oli juba kauemat aega käärimist märgata, mis aga nüüd sauta streigiks on muutunud. Marseille sadama tööliste streik leidis ka teistes Prantsuse sadamates, iseäranis aga Tulonis, wastukaja, nii et streik pea igas Prantsuse sadamas ähwardab lahti minna. 24 martsil ei saanud ükski laew Tuloni sadamast tööliste streigi pärast wälja sõita. Walitsus on streigi lõpetamiseks kõik abinõud tarwitusele wõtnud, kuid kas sellepärast korda läheb streiki nii pea ära lämmatada, on küsimus.

Prantsuse sõjalaewastik.

Prantsuse mereminister plaanitseb miniloewasi täiesti ärakaotada ja nende asemele weealused paadid tarwitusele wõtta. Ministeriumi eelplaani järel peaks 1923 a. wiimane minilaew weealuse paadi wastu ümberwahetatud olema. Sellega oleks siis Prantsusemaa esimene, kellel kõige tugewam weealune laewastik on.

Kange-Ida raudtee küsimuses

on Wenemaa, Jaapani ja Amerika-Ühisriikide wahel täielist kokkuleppimist oodata. Lepingu põhjusmõtteks jääda see, et Mandshuria raudtee ehitamise küsimus nii wiisi otsustatud peab saama, kuidas see kõigile lepingu-osalistele riikidele kõige kasulikum on.

Amerika-Ühisriigid plaanitsesiwad peale muu ka Antung-Miguni raudtee liini ehitama hakata, kuid Wenemaa ja Jaapani poolt et olla see eelplaan mitte heaks kiitmist leidnud. Sellepärast olla ka Ühisriigid sellest plaanist tagasi astunud. Kartus, mis Mandshuria raudtee küsimus minewase aasta lõpul paktus, on siis sedapuhku kadunud.

Rahutused Albanias.

Albanias on praeguse Türgi walitsuse wastu õige terawad rahutused lahti peasenud. Rahutused on seda kardetawamad, et nende mahasurumine üsna raske saab olema. Juba ammugi oli albanlaste meeleolu noortürklaste wastu waenulik, iseäranis terawaks muutus see aga siis, kui noortürklased walitsusepukti juurde peasesiwad. Olgugi, et awalikud rahutused Albanias pea ära waigistadi, õhkus aga waenutuli siiski edasi. Nüüd on see jälle suuremate leekidega põlema plahwatanud. Rahutuste waigistamiseks saadab Türgi walitsus 30 bataljoni jalawäge Albaniasse, kõikidesse suurematesse küladesse, linnadesse ja alewikkudesse asetatakse sõjawäge. Nagu kuulda, annud sellekordsetele rahutustele uus maksuseadus ja soldatitewõtmise kord põhjust.

Eksimine taew Peräns

on nüüd walitsuse poolt lõpulikult otsustatud. Walitsus on sellega elanikkude soowile wastu tulnud ja wälise laenu tegemise nõu järele jätnud.

Soomemaalt.

Walitsuse eelnõu ja Soome rahwas.

Walitsuse eelnõu, millega Soomemaa politilise iseseiswusele surma hoopi tahetakse lüüa, ei äratanud Soomes mitte iseäralikku ärewust. Külma rahuga, nagu see soomlastele kohane, waadatakse selle eelnõu peale ja oodatakse, mis tulewik toob, olgugi, et keegi tulewikust head ei oota. Kui senati koosolekul Kõigekõrgemat Manifesti 14. martsil arutadi, siis awaldas senati prokurör selle wastu protesti, et eelnõu, mis seadusliselt algatud ei ole, maapäewale arutamiseks antakse. Rahwa üleüldine meeleolu oli aga sellegi pärast rahulik, kuigi igaüks tundis, et siin Soomemaa õiguste wastu midagi ülekohtulikku on. Erakondade peale waatamata ühendab soomlasi praegu põhjusmõtte: ühiselt oma õiguste eest wiimase wõimaluseni wälja astuda.

Maapäewa saadikud ei arwa kuidagi wiisi seda wõimalikku olema, et Wene riigiwolikogu Soomemaa küsimustes otsuseandjaks jääks. Soomlased ei saaks ialgi riigiwolikogusse oma asemikkusi walima ega seda ainust toetama. Walitsuse seaduse-eelnõu, mis praegu riigiwolikogu kätte läbiwaatamisel on antud, tunnistatakse ühel healel kõlbmataks. Endisel ajal töötanud sarnaseid eelnõusi kindralstaabi ohwitserid wälja, kuna aga nüüd seda wiletsad õigusteadlased, kes aga ise suured politikamehed tahawad olla, teha. Et sarnase eelnõu üle weel maapäewa otsust nõutakse, seda leiawad kõik saadikud maapäewa pilkamiseks.

Wenemaalt.

Hariduse minister on õige waljud määrused selle kohta wälja töötanud, kuidas keskkoolide lõpueksamidel tuleb wäliste katseliste teadmisi hinnata. Saksamaa katsetele lubatakse ainult neid, kes kirjaliste töödega rahuloldawalt walmis saanud. Wenekeelse kirjatöö peale pannakse peaõhku, ja kui selles ükski õigekirjutuse wiga leitakse, tunnistatakse katse jatkamine kohe wõimataks. Juba ammugi oli kuulda, et ministerium selleks sammusi tahab astuda, et wälistele katselistele keskkoolide juures takistusi hakata tegema — nüüd on siis alguseks sihil tehtud. Eesmärk on ju mõisnikkude kongressil küllalt selgelt kätte juhatatud: ärgu lastagu mitte talupoegi palju ülikoolidesse.

Erakoolide õiguse asjus on haridusministerium seletanud, et seda õigust mitte wõimalik ei ole ilma walitsuse lubata teistele edasi anda, sest koolipidamise õigus olla isiklik õigus. Koolipidajal olla küll täielik omandamise õigus kooli liikumata ja liikuwa wara kohta, kuid jällegi mitte selle waranduse kohta, mis õperaha eest on muretsetud, sest see warandus ühes õperahaga olla kooli päralt. See seletus ei wala siis täielikku walgust küsimuse peale, sest jääb segaseks, kelle päralt siis wiimast nimetatud warandus on, kool ju ise õigusline isik ei ole.

Joodikute (alkoholikerite) parandusmaja tahetakse pealinna riigi kulul ehitama hakata. Uuel parandusmajal jääksiwad osalt teaduslised, osalt rawitsemise ülesanded täita. Riigikassast tahetakse ehituseks ja sisseseadeks 200 tuhat rubla määrata. Haigemajas oleks 30 sängi, temal oleks hea ambulatorium ja weerawitsemise sisseseade. Siin tahetakse ka hüpnotismuse mõju kohta joodikute parandamises järjekindlaid katseid teha.

Pihkwa aadlikaberneri parun Medemi käest nõuab keegi Safronowa kohtu teel 6100 rubla selle eest, et sõjawägi tema päralt olewa maja, kuhu röömlid oliwad peitu pugenud, maha põletas.

Sünod on otsustanud piiskopkondades kuulutada lasta, et preestrite koha pealt teisele paigutamine täiesti piiskopkonna walitsuse asi on, ja et sellepärast kogudustel õigust ei ole, mõne waimuliku lahtilaskmist wõi ümberpaigutamist otsustada ja nõuda.

Katoliku usku Radowiski (Suwalki kub.) talupojad pöörasiwad palwega sünodi poole, et neile katoliku kabel, mis nad oma kulul ehitanud ja mis 1875. walitsuse käsul kinni pandud, oleks tagasi antud, niisama ka ühes kabeli juures olew surnuaed. Sünodi liikmete mõtted läksiwad lahku. Üks osa neist tunnistas palwe õigeks ja põhjendatuks ja oli selle poolt, et katoliku talupoegade palwe täitmist leiaks, teised aga oliwad selle wastu, oma arwamist sellega põhjendades, et niisuguse palwe täitmine üleüldiseks õhutuseks wõiks olla, ja siis wististi igalt poolt hakkaks sünodile sarnaseid palweid tulema. Pärast kaua kestnud mõtete wahetamist tegi sünod otsuseks seda palwet siiski mitte täita.

Juutide wäljasaatmine Kiiewist on täiesti algupäralistele ärile aluse annud. Palju „asjaarmastajaid“, kes omale märgi muretsenud, mille peal seisab, et nad salajama politsei nuuskurid on, püüawad juutrii nulitsatel ja wõõrastemajades, et neid politsei osakonda wiia, elamise-õiguse selgitamiseks. Juudid, kel midagi karta on, katsuwad ennast „wälja lunastada“. Kui aga keegi kinnipeetu julgelt wastu hakkab, mis muidugi tunnistab, et tal elamiseõigus on, siis kaob nuuskur kohe. Salapolitsei ülem on nüüd kuulutuses teatanud, et „wabad nuuskurid“ walju karistuse alla langewad, ühtlasi soowib päris politsei, et igaüks, keda nuuskur kinni peab, wiimase käest ka wormilikku nuuskuri tunnistust nõuaks. Eks te ole, wõitlus jääb igalpool wõitluseks.

Kodumaalt.

Omawalitsus.

Walla hoonete tulekindluse asjus. Hiljuti teatati ülemuse poolt Eestimaa waldadele, et sellekohase seaduse ja siseem. asjade min. ringkirja põhjal kogukonna hooned, mis kubermangu wastastikuses tulekindluses tingimata peawad kindlatud olema, alati oma täies hindamise wäärtuses kindlatud olgu. Kub. wast. tulekindluses olla aga näha, et mitmes wallas kogukonna hooned alla oma täie wäärtuse kindlatud olla. Sellepärast seletatakse, et nuhtluseseab. § 351. põhjal ametmehed, kes oma ameti järel nende hoole alla usutud waranduse hooletus hoidmises süüdlased on, kohustatud on kõik need kahjud ära tasuma, mis selle läbi on sündinud. Nõnda wõib siis wallaametnikkude käest kogukond kahjutasu nõuda selle eest, kui nende ametmeeste süü läbi hooned ei olnud täies hindamise wäärtuses kindlatud.

„Tall. Teat.“

Kastre-Wõnnu wallawalitsuse poolt saadeti igale wallamaksu maksjale maksu jaotuse kaart kätte. See on eduline samm, maksjaid sellega tutwustada, kuhu walla wäljaminekud lähewad. Oma seitsme kooli peale annab wald ainult ühe kolmandiku wäljaminekutest. Wallakirjutaja saab 650 r. palka aastas ja 5 (wiis) koolõpetajat kokku 750 r. Üleüldine wäljaminek on 6,276 r.

„Post.“

Paide linnawalimistel on saklased suure healeenamusega wõitnud, nagu kodumaalt teatatakse. Küsida jääb aga, palju Paides tõepoolest saklasi on, meie teada on neid seal ainult mõni perekond. Suurem jagu Peide linnawalijaid on aga eestisugust wäljawärinud „kadakasaksad“ ja nende käes on seal muidugi enamus. Hale nähtus küll, et sarnaste ülesookitute kätte linnawalitsuse juhtimine peab jääma...

Wallakirjutaja pole mitte wastutaw. Maaüiema käskude täitjaks wallas on wallawanem oma abilistega, wallakirjutaja aga.

Kodumaalt wälja.

K. M. Stanjukowitschi jutt. J. W. tõlke.

9

Herra Prostschaldschnikow wärises. Ta wärises osalt otse hirmu pärast, osalt aga kunstlikult, teades, et sarnasel juhtumistel natuke rohkem wärisedа kahju ei tee, nagu lusika täis rohkem wõid pudru ära ei riku.

Ja kui Wassili Andrejewitschi wiha tagawara otsas oli, kui ta raskelt hingates seisma jäi ja enam ei teadnud, mis ta sellele herra Prostschaldschnikowile weel tegema peaks, wärises herra Prostschaldschnikow ikka weel kõigest kehast.

Sarnane alandus tegi Wassili Andrejewitschi pisut kohmetuks.

— Mida wõite teie oma wabanduseks ütelda? Aga pidage meeles... ma tean kõik! — kiras ta järsult juurde.

— Julgen teatada... Laimdus... Kawal plaan... Seda teeb kõik kirjasaatja...

— Mis? Misjugune kirjasaatja?

— Teda õpetab teine inimene, kes minu kohta omale tahab... Kas teie ei arwaks mitte heaks teateid koguda... Kõik elanikud on minuga rahul...

— Mis teie räägite... Misjugune kirjasaatja?.. Kirjasaatja? — pahandas Wassili Andrejewitsch.

Teie peale kaewatakse igalt poolt.

— Ekstsellentsi herra... Ärge saatke mind hukka!..

— Wõtke wiibimata ennast ametist lahti... Teie ei ole enam abikohtunik... Minge!..

Prostschaldschnikow läks norus peaga ära. Wassili Andrejewitsch seisis weel silmapilgu saatis. Läbi poollahtise ukse silmas ta wõerastetoas naist, kes kära peale sinna oli ilmunud. Mees wiskas ühle pilgu ta poole, nagu kutsuks ta waatama: kas ta kontrus on wõi ei, — ja läks siis wõitja näoga oma kabinetti.

„Ma näitan nii, kuidas nalja teha! — kordas ägedaks saanud wanamees, laua juurde istudes. — Ma tõmban neid kõik lirstu peale! — Kole raske on teisel wiisil nende lelmidega asja ajada...“

„Aukandjatel tuleb ka raskuii kanda!“ — wakas Wassili Andrejewitsch, waatas kogemata ühe naisterahwa pildi peale, tuletas Peterburi meelde ja kahjatses weel kord, et saatus teda siia wastumeelsesse Schigankisse juhtis.

— Herra Sikorski! — teatas sisseastuw kirikäisjalg.

— Palu siia! — lausus Wassili Andrejewitsch, wistis nina paberite sekka, mis ta ees laua peal oliwad ja tegi omale tõsise, walju näo, nagu inimese kohane, kes sügawalt töö juures ametis on.

Peenike nagu tikk, lühikese kaswuga kõhn, umbes wiiskümne aastane, targa, tõsise näoga herra astus tasakesti, just nagu hiilides kabinetti.

Ta jäi silmapilguks seisma, heitis kiirelt silmad paberite juure kumardanud ekstsellentsi ikka weel punetawa pealae peale ja tema peentel kahwatanud huultel wingerdas waewalt nähtaw naeratus. Selle asemel, et laua juurde minna, astus ta tasasel sammul akna juurde.

Isand seisis alandlikult, aupakliwas olekus ja ootas, kuni Wassili Andrejewitsch oma nalja pärast ettewõetud tööd lõpetab ja teda tähele paneb, — kuid siiski ei wõinud seda alandlikku isandat milgil tingimisel sarnaseks ametnikuks lugeda, kes ülemuse juuresolekul tõepoolest hirmu tunneb. Tema pisut weiderdawad alandlikus ei olnud ei orjameelsust ega hirmu. Temast paistis lihtsalt elukunstis hästi õpetatud inimene wälja, kes teisetest inimestest aru saab ja õigel ajal kõrwale astub minna.

Kõik tema olemuses — tumedate, aukuwa... [illegible] näode külm waade, midagi karedat, ühtlasi rõhutud tema kõhnas, kollakas näos, mis jesuiti meelde tuletas, ... kõrwad — tormide ja tuisude tunnistmehed — habemest puhtaks aetud kõhnadel palgedel ja otsaesisel, pilkawalt kokkusurutud peened huuled, mis inimeste ülekohtu üle naerma näitasiwad, — kõik, pehme, kassi moodi kommetega kaua kantud, kuid hästi istuwa ülikonna ja puhta pesuga lõpetades, näitas temas inimest, kes paremaid aegasi tundis, kes kaigi wahest sarnases tagasihoidlikus, aupaklikus olekus on seisnud, nagu nüüd, siis ometi mitte Schiganski ametniku kabinetis, waid palju tähtsamate isikute wastuwõtutoas ja mitte niisuguses kehwas ülikonnas. Kõik andis põhjust aimata, et et teie ees inimene on, kes elus tõsist merehäda üleelanud ja sealt, peale heade kommete, ka palju kibedust kaasa on toonud.

See oli Mihail Jakowlewitsch Sikorski, kes korra Peterburis tuntud seltskonna tegelane oli. Pärast kärarikast protsessi wiis ta Schiganski omale waguiaks sadamaks. Tema õnneks, wõttis Wassili Andrejewitsch, kes Sikorskit juba tema hiilgawa karjeri ajal tundis, teda oma kaitse alla, aitas seda „selle waldust inimesed kurjasti oliwad pruukinud“, pani ta koha peale, ja Sikorski osknas warsti ekstsellentsi paremaks käeks saada. Ta mõistis hästi ja arukalt tööd teha, ta oli Wassili Andrejewitschi kodusekretär, kes teda rasketel juhtumistel aitas ja oma inimene, kellele Wassili Andrejewitsch oma teenistuse muresi pihtis ja kellega ta Peterburi elu ja ühiseid tuttawaid meelde tuletas.

Kuulujutud tõendasiwad, et Sikorski ekstsellentsi peale mõju awaldawat ja et see mõju mitte iseäranis hea ei olewat.

Raske on ütelda, kust need jutud tõusiwad, Sikorski ise ei annud selleks wähematki põhjust. Mitte üksi, et ta oma ja Wassili Andrejewitschi wahekorda suure kella külge ei sidunud, seda ei helistanud, waid koguni selle wastu, seda warjas ja ka ennast alati warjus hoida püüdis, arusaades, et inimesel temasugusel seisukorras tagasihoidlik olek kõige tarwilisem woorus on.

Kuid ameti oliwad kõik Schiganski elanikud kindlas arwamises, et Sikorski hea, kuid nõrga iseloomuga Wassili Andrejewitschi juures pahawaimu osa etendab ja kõik halba Wassili Andrejewitschi tegewuses pandi hoolega selle Mephistofelese arwesse.

Ene-earmastaja wanamees pahandas nende juttude üle, kuid seni, kui nad Schiganskist kaugemale ei ulatanud, ei annud ta nendel iseäralist tähtsust. Kuid kiri Peterburist, mille üle Maria Petrowna rääkis, awaldas wanamehe peale suurt mõju.

Sellepärast ei wõinudki ta Sikorskit nii lahkelt wastu, nagu muidu iga hommiku, laskis teda just nimelt mitu minutit oodata ja tundis tema wastu isegi midagi waenulist.

Wiimaks tõstis ta pea üles ja lausus nagu imestades:

— A, teie olete juba siin? Ma ei märgunudki...

Sikorski kumardas aupaklikult.

— Ma tõin paberi, millest teie eila rääkida heaks arwasite, — ütles Sikorski ametliku tooniga, astus laua juurde ja pigistas temale pakutud kätt.

— Andke siia.

Sikorski ulatas paberi ja Wassili Andrejewitsch hakkas lugema. Seekord näitas talle, et paber mitte nii ei ole kirjutatud, nagu tarwis, ja Wassili Andrejewitschi pliiats liikus mööda ridasi. Sikorski waatas pealt ja naeratas pisut wahete wahel.

— See paber tuleb täiesti ümber teha. Siin ei ole seda, nuguqi mitte seda, mida ma teilt palusin! — tähendas ekstsellentsi herra pahaselt.

— Ma teen ümber, — wastas Sikorski alandlikult.

— Ei, ma kirjutan juba parem ise... Loodan, et ma kirjutamist weel ära unustanud ei ole, muidu üteldakse weel wiimaks, et ma ilma teieta üht paberitki kokku seadida ei suuda! — naeratas Wassili Andrejewitsch.

Sikorski tundis hästi Riherwski-Prjanikow. Ta oli ajalehe kirja juba lugenud, teadis wäga hästi, „kust seesinane tuleb“, ja waatas, wastuseks selle ütluse peale, ainult pisut imestades tema otsa ega lausunud sõnagi.

Endist wiisi rahulikult, tõsiselt hakkas ta minekut tegema.

— Kuhu teie lähete? — peatas teda Wassili Andrejewitsch.

— Ma kardan teid tülitada...

— Üks kõik, ega kõiki ikka ära ei suuda teha... Tööd on mereni. Jätuge Mihail Jakowlewitsch ja pange sigar põlema... Sigarid on päris head. Mul oli just tarwis teiega rääkida... Kas teie seda sodi seal lugesite? — näitas wanamees kokku kortsutatud ajalehe numbri peale...

— Lugesin...

— Kas tunnete autori ära?

Sikorski tähendas tagasihoidlikult, et ei tea.

— Sellest räägime pärastpoole... Need laimukirjad ei ole weel midagi. Noh, laima peale autaid inimesi, kirjuta walekaebtusi — ega asjata kõik siberlased waletajad ei ole. Aga waat mis paha on: need ruuaalad jutud korduwad Peterburis... Täna sain ma kaks sala-ametlikku kirja! — waletas wanamees, et asja suurendada. — Ja teate, keda minu salanõuandjaks nimetatakse?..

— Huwitaw... Keda siis?

— Teid!

— Mind?!

Sikorski hüüdis selle: „mind?!“ nii loomulise imestusega ja hakkas pärast nii kõigest südamest naerma, et Wassili Andrejewitschi süda kergemaks läks. Ta tundis ise ka selle arwamise wõimatat rumalust ära ja hakkas oma kord naerma.

— Nad tunnewad ju ometi teid! — lisas Sikorski kurwalt õigu kebitades juurde.

See ongi, aga küsiwad iklagi: kas see õige on? Kõik need imetud jutud lähewad muidugi teada, siit. Teie teate ju, et siinsed ametnikud mind ei salli?.. Ma ei ole nende kohane... Ei anna wabadust...

— Siberi patriotismus! — tähendas Sikorski pilkawalt. — Nad kõik tahawad, et nende pilli järel peaks tantsitama...

— Nimelt... nimelt... Siberi patriotismus... — kordas Wassili Andrejewitsch. — Waat wolikogus on niisamuti... Laimawad ja kaebawad selle Schaitanowiga eestotsas... Küll ma selle Schaitanowi korra kätte saan... See on kõik tema... Jah... Neid on seal terwe trobikond...

— Ja, peab ütlema hästi koondatud... ajaleht on walmis neid teenima...

— Ei ole midagi wäljatembelda, siis, olgu peale, teeme mõjumiseks juttu... Endine tuttaw käib minu poole, ja... suurepäraline lugu ongi walmis...

— Aga Peterburis muidugi ei teata kõige selle põhjust! — tähendas Sikorski uuesti.

— Saadakse teada! Ma kirjutan... Mind on see kõik juba ära tüütanud.. Las saawad aru, kui raske siin ausal inimesel wõidelda on... Seniks aga, teate, Mihail Jakowlewitsch, peab ettewaatlik olema...

Wanamees jäi pisut kohmetult seisma. Sikorski tuli talle oma harilise taktitundmisega appi.

„Ta on ammu juba märganud, et paljudele see ei meeldi, et Wassili Andrejewitsch teda, õnnetut kannatajat oma tutwusega austab... Ta oskab Wassili Andrejewitschi headusest sügawasti lugu pidada ja ei saa eladeski ära unustama, mis ta temale wõlgneb...“

Sikorski heal wärises, ja pisar läikis ta ripsme wahel.

— Kui minu pärast aga, — jätkas ta, — pahandused tulewad, siis ei pea ma mitte teie headust enese kasuks tarwitama... Tehke mind teie sekretäri ametist lahti, wõtke ka koht ära, mis minu leiba annab... Wahest jätawad nad siis teid laimujuttudega rahule.

Järgneb üsna liigutaw etendus. Wassili Andrejewitschi liigutas sarnane omakasupüüdmata poolehoidmine, pisarsilmil hakkas ta Mihail Jakowlewitschi ümbert kinni.

(Järgneb.)

kelle peal ainult wallawalitsuse kirjatoimetus seisab, ei ole wäljaspool neid piirisi, mis ka ametikohused ta peale panewad, mitte maaülema käskude ja korralduste täitja. Sellepärast ei wõi ka maaülem mitte wallakirjutajat niisuguste asjade eest wastutusele wõtta, mis walla majanduslistesse korraldustesse puutuwad ja wallakirjutaja otsekoheste ametkohuste hulka mitte ei käi. (Ук. 2. деп. сен. 9 февр. 1909 г. № 904) Baltimaal on maaülemate kohased ametnikud talurahwaasjade komisarid ja nendel pole ka muidugi mitte suuremat õigust wallakirjutajaid sarnaste asjade eest wastutusele wõtta, mis wiimaste ametikohuste hulka mitte ei käi.

„Tall. Teat."

Maamajandus.

Haani walla wiljamagasi ait on weel alles, aga peremehed ei wõta magasi aidast wilja laenuks, sest wili olla seemendamiseks kõlbmata. Wäga kahju et magasiite peale kewadel kostusi pannakse, kust ainult halba wilja wõib saada, mida warwalt keegi põllumees maha külida julgeb. —ii—

Haanis on iga kewade põhu ja heina puudus. Tänawu toodakse heinu Pihkwast, seal olla 20—25 kop. puud, kuna siin 30—50 kop. puudast nõutakse. Pihkwast toodud heinad olla punakat karwa, pleekinud ja kopitanud, kuna siinsed heinad haljad on; siiski toodakse ja antakse neid hobustele ja lammastele, kes näljaga ikkagi ära sööa. Sarnane lugu kordub enamiste igal kewadel, milles kehwad põllud ja heinamaad süüdlased on. —ii—

Wõrumaal sai Haani kroonumets paar aastat tagasi maata meeste nõudmise peale kroonu maamõõtjatest kümne tiinu suuruseks tükkideks ära jagatud. Maa soowija'd oli üle 200 mehe, kuid maatükkisi ainult 46; need jagati liisu läbi ära. Maatameeste palwe peale, et maa tükid ka kohe kätte anda, wastati maade walitsusest, et peab weel ootama, asi olla weel warajane. Nüüd neil päewil korjati jälle allkirjasi, et pikemat kirja ühes seletustega maade walitsusele ära saata, milles palutakse maatükkisi ühes peal olewa metsaga kätte anda. —ii—

Seltsielu.

Kuremaa Põllumeesteselts pidas 21. martsil oma üleüldist koosolekut. Seltsi esimees, kui Wiljandi põllum.-päewa saadik, pidas pikema kõne nimetatud põllumeestepäewa kohta. Ühtlasi awaldab ka kahetsust, et Tartu kreisi põllumeeste-seltsid koosolekust leigelt osa wõtsiwad ja oma saadikuid mitte sinna ei saatnud. Oleks rohkem Tartu kreisi saadikuid olnud, oleks ehk ka muude seas põllum.-seltside keskoimekond Tartusse saanud, mis nüüd aga kõrwalisesse kohta, Saardesse, läks.

Päewakorda oli üles seatud ka „rehepeksu ja kontroll-ühisuste asutamise" asi. Et aga peremehi wähe oli kokku tulnud, otsustadi seda küsimust Palamuse põllum.-seltsiga ühendatult kõne alla wõtta ja pealegi: Palamuse põllum.-seltsil — kellel ka sellsamal ajal koosolek oli — oli päewakorda „Ühispiimatalituse aruanne" wõetud, mis mõlemite seltside ühisel ettewõttel töötab ja sellepärast pidi muidugi ühisele koosolekule mindama. Nii siis jäeti koosolek wallamajas pooleli ja mindi ühisele koosolekule Palamuse põllum.-seltsi saali. Ühise koosoleku juhatajaks waliti herra Krause. Hra D. Kool kandis ühispiimatalituse komisjoni aruande ette, millest selgus, et komisjon on piimatalituse riistade ja muu otstarbeks 645 r. 14 k. wäljaannud. Seltside poolt oli komisjonile wõimalus antud piimatalituse sisseseadmiseks kuni 600 rbl. laenu teha. Seda raha aga pole jätkunud kõige tarwituste peale, sellepärast pandi koosolekule ette komisjonile wõimalust anda kuni 700 rbl. laenata, mis koosoleku poolt ka lubati. Iseäranis sekeldust sünnitas piimade kokkuwedamine, kas seltsi kulul wedajaid palgata, wõi inimeste enese tuua jätta. Jäeti inimeste enese tuua, kes enese keskel ringkonnad asutaks, et sel kombel kergem oleks piima ühisuse tehasesse wedada.

Rehepeksu-ühisuse asutamise asi lükati 26. martsi peale edasi. Sel päewal on walla täiskogu koos, siis arwatakse seda asja seal ette panna. Kontroll-assistendi asi lükati jälle seks ajaks, kui instruktorid tulewad, kes selles asjas tarwilikku juhatust teawad anda. Karjakaswatuse ja põllutöö instruktorid tulewad 6. aprillil ja wiibiwad kuni 12. Töötamine on neil mõlemites seltsides ühine. Kõneõhtutest osawõtjate pealt otsustati maksu wõtta, nimelt: wõeraste käest terwe aja pealt 1 rbl., seltsi liikmetelt 50 kop., õhtu pealt 20 ja 10 kop. Instruktorite kodu tarwitamine on maksuta.

Wiimaks wõeti kõne alla ka weel põllum.-seltside ühendamine (Palamuse ja Kuremaa). Mõlemate seltside liikmed on ühendamise poolt, kuid wäikesed sekeldused on aga wahe peal, milledest raske on üle saada. Ühendamise asi wõetakse järgmisel koosolekul lõpulikult arutamise alla. Amor.

Kirjandus, teadus, kunst.

Lendlehed „Kirikukellad", mida kadunud Kihelkonna õpetaja Masing asutas ja pärast Saaremaa kiriku õpetajate poolt edasi wäljaanti, hakatakse Tallinnas sinodi trükikojas trükkima ja Eestimaal laiali laotama, nagu „Wirul." teatab.

Kuresaare „Wochenblatti" trükikoda plaanitseb uusi Eesti keeli lendlehti „Rahuhealed" wäljaandma hakata, kuna wäljaandjaks Karja kirikuõpetaja E. Wöhrmann jääb. Patwekirjad trükikuba pärast saadetakse lähemal ajal Liiwi konsistoriumile ja kubernerile ära.

Tõesti iseäraline aeg, mis pastorisi ja peale nende ka asutusaldajaid laiemale tegewusele meelitab. Teatud ringkondadel oli nõu kristlikus waimus perekonna lehte wäljaandma hakata, ja wana aasta lõpul käisiwad paar meest ringi toetajaid otsimas. Kuulu järel on keegi raamatupoepidaja seks otstarbeks 200 rubla annetanud. Ettewõttest ei ole aga midagi kuulda. Wist arwati, et asutataw leht oma sisu poolt, kui saksakeelse „Daheim" taoline saab, nagu plaanitseti, liig wähe waimulik oleks. Üksna tagurlisi kiriklikka nädalalehta on küllalt, kuid kiriklikkudest lendlehtedest näib pastorite arwates puudus olema. Nagu teada, igatseb rahwas ka usule wabamaid, ajakohaseid waateid, edenenud usuelu waimutoitu. Ega „lendlehed" seda ei too.

Baltimaa 2. ajakirjanikkude ja kirjanikkude kongressi büro pidas minewa reedel Riias koosolekut, kus otsusteks tehti Peterburis ärapeetawast kongressist oma asemikkude kaudu mitte osa wõtta. Pikemaid läbirääkimisi sünnitas asutatawa Balti ajakirjanikkude ühisuse põhjuskiri. Järmisel büro koosolekul arutatakse asja edasi. „Post."

Segateated.

Autobusside sõit Narwa ja teiste linnade wahel. Neil päewil on Peterburis uus ühisus kinnitatud, kellel eesmärgiks on korralikku autobusside sõitu Jamburi, Narwa ja Oudowa linnade ja Uue-Ladoga ning Schlüsselburi wahel toime panna, nagu „Päewal." Narwast teatatakse.

Narwa Peetri kiriku õpetaja W. Steinberg olla, nagu „Post." kuuleb Wiliistwere õpetajaks walitud. Mõned mõjuwamad kihelkonna mõisnikud, kes õp. Steinbergi liiga „wabameelseks" pidada, tahta walimiste üle kaebust tõsta. Walimiste muutmiseks ei ole aga põhjust mitte karta.

Asundustest.

Kroolinna Eesti Heategewselts pidas laup., 20. martsil, Eesti kiriku kooli klassis oma peakoosolekut. Päewakorral oli õp. Eiseni kõne, kes elukinnitamise heast otstarbest, selle järjelisest kasust ja üleüldse elukinnituse seltsidest ülewaatlikult rääkis. 1909 aasta aruandest on näha, et selts läinud aastal kaunis agaralt on püüdnud heategewuslisel sihil töötada, nagu: pühapäewa kooli ülespidamine, waeste koolilaste koolirahad, waeste inimestele, kes tööwõimetuks jäänud, rahalise abi andmine, koolilaste jõulupuu ja m. m., mis otstarbeks seltsi kassast wähemalt 300 rbl. on wäljaantud. Nii siis on selts jõudu mööda püüdnud head teha ja sel kombel ka nooresoo waimuharibuse eest hoolitseda. Aruande aasta sissetulekud katsiwad wäljaminekud kinni, kuid üle jäi aasta lõpul wäga wähe. Walimisel waliti wana kirjatoimetaja jälle ametisse tagasi, niisama paar eestseisuse liiget. Eestseisuse liikme kandidatisi waliti mitmed uued.

Pihkwast. Kewade lähenemisega on siinne seltsielu soikunemas, nagu ei saaks loodus oma ärkamist muidu tasakaalu ajada. Peale Jõulusi on „Koitus" ainult kaks tuumakamat pidu toimepandud, needgi mõlemad juba webruari kuu sees. Esimene oli järjekorraline sega-ettekannetega õhtu Eesti raamatukogu heaks ja teine näitemäng „Hasemanni tütred". Mõlemad õhtud leidsiwad elawat osawõtmist, mille tõttu sissetulek ka hea oli. Plaanitatud lastepidu, kolmas selle talwe soosul, pidi rõuge-haiguse pärast jääma, mis koolilaste seas liikumas on. Terwe talwe waikinud laulukoor on nüüd koos käima hakkanud, harjutatakse Mendelsoni „Athaliat", mida kirikus ette kanda mõeldakse. Tallinna laulupidu laulude õppimisega ei ole weel algust tehtud. Asunduste asemikkude koosoleku mõte ei ole nähtawasti siin wastukaja leidnud. —n—a.

Kohalikud teated.

Kohaliku Eesti Nooresooseltsi üleüldine koosolek,

mis seeknädala, 24. martsil, Jaani kiriku kooli saalis ära peeti, oli rõemustawal wiisil elawat osawõtmist leidnud. Liikmed kogusiwad küll hilja peale kokku, kuid kartus, nagu ei tuleks seaduslikku arwu liikmeid kokku ja peaks koosolek sellepärast pidamata jääma, oli täiesti tuulest wõetud. — Koosoleku juhatajaks waliti h. J. Kartau.

Kirjatoimetaja loeb minewase koosoleku protokolli ette, mis ilma muudatuseta ära kinnitatakse.

Järgnewad 1909. aasta kassa ja tegewuse aruanded. Kassa aruanded oliwad trükitud kujul seltsi liikmetele kätte saadetud, sellepärast awaldati soowi, et aruannet mitte ette ei loetaks, mis tühine aja raiskamine olla. Kellel üks ehk teine koht aruandes segane wõi arusaamata näitab olema, wõib ja selle üle eestseisuselt seletust küsida.

Rewisjoni komisjon oli kassaraamatud ja dokumendid õigeks tunnistanud, kuid seal juures aga siiski tarwiliseks pidanud „märgukirja" kokku seada, mida siis nüüd koosoleku peal ette loeti ja juhatusele edaspidisel ajal tingimata täitmiseks soowitati. „Märgukiri" sisaldab aga enese ojalt niisuguseid nõudmisi, mis ju iga seltsi asjaajamises täiesti iseenesest mõistetawad ja amuugi tarwitusele wõetud on, jaolt jälle sarnaseid, mis küll põhjusmõtteliselt õiged, tegelikult aga wõimata täita on. Näituseks nõutakse, et iga summa peale, mis seltsi kassast wälja on antud, ka tingimata kwiitung peab olema. Eestseisus [illegible] seletawad, et seda korda iseenesest [illegible] aas on peetud, kuid tuleb aga [illegible] kus iga wäljaminek üle wõimata on kwiitung saada: stempelmarkide eest makstud raha [illegible] le ei anna keegi kwiitungi, stempelmark [illegible] se läheb aga ametlise paberiga ameti kohta ära ja — tõendaw dokument puudub. Einelaua komisjoni tegelased seletasiwad, kui rähalas seisukorras nemad kwiitungide asjas olla: osta poest paar sitronid ehk nael worsti, kes sulle seal kwiitungi annab... Siin ei aita üksi muu asi kui selts peab neid tegelasi, kelle kätte ta asjaajamise usaldanud, uskuma, kuna need tegelased aga iseenesest püüawad iga wäljaande üle, kui see wähegi wõimalik, kwiitungi rewisjoni komisjonile ette panna.

Teised märgukirja punktid oliwad pea sedasama laadi. Seal nõuti, et kassa raamatusse tingimata selsamal päewal kõik wäljaanded ja sissetulekud sisse kanda tulewad, kui need tehtud on, raamatud peetagu kahekordse Italia raamatupidamise korra järel jne. Jällegi püüdis juhatus seletada, et iga pisikest wäljaminekut ehk sissetulekut selsamal minutil wõimata on kassaraamatusse kanda. Kõik wäljaminekud ei tehta ju mitte üksipäini seltsi korteris ja ei ole ka ju seltsil kindlat palga peal teeniwat arwepidajat, kes sel silmapilgul, kui wäljaanne ehk sissewõtmine sündis seda kohe kassaraamatusse märgiks. Niisama wõimata nõuda on, et raamatud Italia raamatupidamise wiisi järel saaksiwad peetud — teadmata on, kas eestseisuse seas siis meest leiduks, kes selle kohuse oma peale wõtaks. Seltsi kassaraamatud peetakse ka praegugi kahekordse raamatupidamise wiisi järel, kuid lihtsamal kombel.

Eestseisuse seletustega jäi ka koosolek rahule, lükkas rewisjoni komisjoni soowiawaldused tagasi ja kinnitas kassa aruande ära.

Seltsi möödaläinud aasta tegewuse aruanne sünnitas aga suuremat waielust. Waewalt oli seltsi esimees seltsi tegewust koosolekule kirjeldanud ja abiesimees hra Bleimann seda teatanud, et seltsi poolt toimepandud kursused leige osawõtmise pärast seltsile kahju toonud, kui paar seltsiliiget (hrad Pedajas ja Libe) waraja osa arwasiwad olewat, et näidata, [illegible] korratumalt seltsi juhatus asjaajanud, kursusi korraldanud jne. Iseäranis palju tappi näikse hra Pedajase süüdame peale kogunud olewat, nii et tal kaunis raske on seda koormat kergendada. Seal juures näikse tal imekspanemise wääriline meelespidamise wõim olema, ehk jälle on siin aasta otsa juhatuse süüdistamiseks materjali kokku korjatud: sel ja sel päewal algas kursus 10 ehk 20 minutid hiljem, sel ja sel korral ei olnud eestseisuse liikmed minuti peal oma kohal, sel ja sel kõneõhtul ei antud hra Pedajale seltsi siseasiste asjade arwustamiseks sõna jne. jne. Kui kõik selle süüdistuse summa ära oli kuulanud, tuli tahtmata küsimine keele peale: „Ei tea kui terwe selts sarnastest süüdistajatest koos seisaks, kas siis küll neid leiduks, kes ennast eestseisuse liikmeteks laseks walida. Eestseisus peaks siis wist jumalatest koos seisma, kes kõik teeksiwad, kõik kuulaksiwad, igal pool ja igal ajal oleksiwad, kõik ette ära näeksiwad ja teaksiwad, ja mitte soowitawad juhtumised ära hoiaksiwad..." Oli hra Pedajas oma süüdistuse-registri lõpetanud ja sõnakorda tuli oodata, siis hakkas ta „aktikalikkusi märkusi" tegema. Kahjuks oliwad aga need „aktikalised märkused" ühe ja sellesama wana korbamine, nii et juhataja lõpuks paluma pidi, nende all tõesti märkusi teha, mitte aga wana asja korutada. Wiimaks, kui hra Pedajase arupärimise peale tükk aega ära oli wiidetud, ilma et koosolek „arupärimise" kohta mingit seisukohta oleks wõtnud, mindi tegewuse aruande juurde tagasi.

Kirjanduse-osakonna tegewusega tutwustab üliõp. hra Wallner koosolejaid. Kirjanduse osakond on alles weel wähe aega elutsenud, sellepärast ei ole tema tegewusest pea midagi iseäralist pilti pakkuda. Olgu siis kirjanduslised referatõhtud nimetada.

Järgneb kord Muusika-osakonna kätte. Kuid wiimane arwanud aga paremaks üleüldisele koosolekule oma tegewusest mitte aru anda, koosolejad awaldawad selle üle nurinat ja teewad Muusika-osakonnale kohuseks edaspidi ikkagi oma tegewuse aruandeid üleüldisele koosolekule ettepanna.

Spordi-osakond suigub surma und, ja surnud on igasugustest aruannetest wabad...

Peale selle, kui 1910 aasta eelarwe pea ilma pikema waielusteta wastu wõeti, kus juures aga kursuste peale wäljaantawat summat 150 rublani kõrgendadi, mindi päewakorra tähtsama punkti, walimise juurde. Walimisele tulewad: seltsi esimees, kaks eestseisuse liiget ja üks eestseisuse liikme asemik.

Esimehe kandidatiks seatakse üles endine esimees hra A. Einer ja hra A. Joost. Mõnelt poolt awaldatakse soowi esimehe kandidatiks hra Pedajast ette panna, kuid wiimane ei lase oma kandidaturi üles seadida.

Sedelikeste läbi walitakse senine esimees hra Einer esimeheks tagasi. — Eestseisuse liikmeteks waliti hrad A. Joost, A. Wares ja eestseisuse liikme asemikuks hra Tõllasson.

Hilise aja pärast — kell oli juba 2 hom. — lükatakse rewisjoni komisjoni walimine kui ka mitmesugused läbirääkimised tulewa koosoleku peale, mis wahest lähemal ajal kokku kutsutakse, edasi. —in.

Peterburi Eesti Hariduse-seltsi üleüldine koosolek

peeti neljapäewal, 25. martsil hra A. Jansoni kaubanduse kooli ruumides ära. Liikmeid oli wähesel arwul koosolekule ilmunud. Koosoleku juhatajaks waliti hra Dr. Loosmann.

Päewakorra esimene punkt — minewase koosoleku protokolli kinnitamine — ei sünnita wähematki mõtete wahetust ja wõetakse koosoleku poolt muutmatalt wastu.

Järgneb päewakorra teine punkt — eestseisuse aruanne seltsi tegewuse üle. Mitmed eestseisuse liikmed, kes aruandeid pidiwad ette kandma puuduwad koosolekult, sellepärast wõeti päewakorra neljas punkt — Seltsi 25. aasta juubeli pidu küsimus, — arutamise alla.

Juubeli pidu küsimus oli sellekohase komisjoni käes arutada olnud ja komisjoni tegewusest annab hra O. Mägi aru. Komisjon on otsusele jõudnud juubeli pidu 15. ja 16. mail eelolewal suwel ära pidada. Esimesel päewal oleks pidulik wastuwõtmise-koosolek, millele ettekanded järgneksiwad. Ettekanneteks arwatakse hra M. Lüdigu komponeeritud pidulaulu wõi kantate ja mõnda lühemat näitemängu. Teisel päewal oleks üleüldine pidustus ja õhtul pidusöök. Pidust osawõtma tuleks kutsuda kodumaa seltside ja kohalikkude Wene Hariduse-seltside asemikud, ajalehtede asemikud, Peterburi linnapea, õpekonna kurator ja hariduse minister. Peale selle ka kõik seltsi tegelased ja haruseltsid. Seltsi ajalooraamatu kokkuseadmine on hra cand. Seerbergi hooleks usutud, kes selle lähemal ajal ka trükki annab.

Juubeli pidu asjus awaldatakse elawalt mõtteid. Mõned arwawad, et mai kuus küllalt pidustuseks kohane aeg ei olla ja sellepärast sügise peale edasi tuleks lükata. Lõpuks jäutakse aga ikkagi otsusele, et sündsamat aega waewalt leida wõib ja sellepärast pidustus mai kuus ära tuleb pidada. Niisama räägitakse ka pidu korralduse üle üüte ja teist, kuid wiimaks tuleb wälja, et üleüldisel koosolekul wõimata on täielikku eelplaani wäljatöötada, sellepärast jäetakse see terwelt komisjoni hooleks. Komisjoni liikmeteks on Hariduse-seltsi eestseisus, iga jaoskonna poolt kaks asemikku ja jaoskonna kooliõpetajate asemikud. Kui juubeli pidu asjast weel midagi tähendada, siis olgu wahest seda, et pidusöök ilma alkoholita otsustati ära pidada.

Mindi nüüd päewakorra kolmandama punkti — eestseisuse aruannete juurde — tagasi. Hra Tinni annab seltsi koolide tegewusest aru. Peale aruande, mida meie siin ruumi puuduse pärast toomata jätame, juhib kõneleja koosoleku tähelepanemist selle peale, et mitmetes koolides õpeabinõud puuduwad ja soowitab, et igale koolile tarwilised õpeabinõud muretsetaks. Koolide ruumid jätta ka palju soowida, iseäranis suur puudus olla ruumidest, kus lapsed waheaegadel wiibida wõisiwad. Lõpuks tähendab kõneleja, et Hariduse-seltsi kooliõpetajate nõukogu aasta jooksul 6 koosolekut pidanud, kus ka koolide õpekawa wälja töötatud, mis aga weel maksma pole pandud.

Läbirääkimised, mis koolide tegewuse aruandele järgnesiwad, omandasiwad wäga terawilise iseloomu. Hra Kartau süüdistab eestseisust, et see kooliõpetajate nõukogu koolikorda mitte sel kombel wastu pole wõtnud, nagu wiimased selle wäljatöötanud, nii et see praegu kinnitamata on. Nimelt nõudnud kooliõpetajad, et eestseisus ühtegi kooliõpet. ilma kooliõpetajate nõukogu nõusolemiseta lahti ei saaks lasta, kooliõpetajaid wõiks ainult nõukogu poolt ettepandawate kandidatide hulgast määrata, koolide rewidentideks wõib ainult kooliõpetajate nõukogu poolt soowitatud isikuid määrata jne.

Eestseisus leiab aga neis nõudmistes oma õiguste kärpimist, et taha sellepärast kooliõpetajate nõudmistele järele anda. Waieldakse kaua aega edasi ja tagasi, kus juures ka terawad sõnad ei puudu. Üks kooliõpetaja — Martin Kelder — arwab kohaseks tähendada, et Hariduse-selts ilma kooliõpetajateta tühi kott olla, kooliõpetajad olla ainemad, kes teda püsti hoiawad. Seda räägib ta sarnasel toonil, nagu kaitseks ennast terwe ilma ülekohtu wastu, mis tema kaela peale kokku tahetakse ajada.

Wiimaks, kui juba kõik waielustest tüdinenud oliwad, otsustadi eestseisusele kohuseks teha, kooliõpetajate nõudmist weel kord läbi waadata ja need punktid, mida eestseisus wastuwõtmiseks kõlbmata leiab olema, üleüldisele koosolekule ette panna.

Kassahoidja hra Rurik teatas ühidalt kassa aruannet, ja et tarwilist arwu liikmeid enam koos ei olnud, lõpetadi koosolek ära. —in.

Hariduse-seltsi VII jaoskond

pani 21 martsil omas kooliruumides üleüldise koosoleku toime, millest umbes 50 inimest osawõtsiwad. Osakonna esimehe poolt ettekantud aasta tegewuse aruandest saiwad koosolejad selge pildi kui palju wäikene jaoskond ka niisuguses kõrwalises nurgas, nagu Ohta linna jagu, ühel meelel ja heatahtmisega ühe aasta jooksul ära wõib teha — mis siis weel, kui sellest terwe seltskond, kes on, kõik kohalised eestlased osa wõtaksiwad! Aasta hakatusel oli seltsil suured summad wõlgasi, mis aga aasta jooksul äramaksti, kuna kooli juurde weel klass juurde awati ja seltsi liikmete seaks mitmesuguseid perekonna õhtuid toime pandi. Toon siin aasta aruande täielikult:

S i s s e t u l e k.

Eelminewa kuu ülejääk	44	rbl.	87 k.
Kooliraha	651	„	25 „
Liikme maks	154	„	50 „
Näitemüügist	116	„	28 „
Pidu õhtute puhas sissetulek	579	„	56 „
Korjandus ja andeb	82	„	35 „
Näitemüügi raha korjandus	48	„	62 „
Loterei pilete müügist	217	„	36 „
Wäljaüüritud ruumide eest	356	„	30 „
Aia pealetähtedest	16	„	86 „
Inwentari müügist	1	„	15 „
Koolilaste suwitamise korjand.	17	„	— „
Mitmed sissetulekud	35	„	27 „
Einelauast	12	„	65 „
Kõneõhtud	18	„	44 „
Kokku	2352	rbl.	46 k.

W ä l j a m i n e k u d.

Ruumide üür	801	rbl.	— k
Kütte materjal	87	„	97 „
Walgustus	27	„	31 „
Ruumide puhast. ja teenija palk	91	„	85 „
Kooli karw. ja kantselei kulud	22	„	72 „
Õpeabinõud ja inwentar	134	„	49 „
Kooliõpetajate palk	705	„	— „
Kooliõpetajate jõulukink	25	„	— „
Jaoskonna asjaajamine	19	„	— „
Pidudekulud	167	„	83 „
Aia puhastamine	8	„	86 „
Laewa sõidu kulu	20	„	— „
Koolilaste wälja sõit	1	„	21 „
Einelaua kulud	14	„	57 „
Laenu tagasi makstud	89	„	— „
Laulukoori juhatajale	12	„	50 „
Kokku	2229	rbl.	14 k.

Otsustati tulewaks aastaks uus korter otsida, sest et praegune küllalt seltsi nõudeid ei täida. Eelolewal suwel plaanitsetakse Ligowo uues suweteatris pidu toime panna, niisama ka lastepidu Metalli wabriku saalis ära pidada. Mõtte awaldus koosolekul oli elaw. Koosolekut juhatasiwad hra Ruth ja pärast A. Joost. —St.

Hariduse-seltsi VI. jaoskond

Püssirohu tehase alewis pidas 21. martsil liikmete peakoosolekut. Tähtsamaks päewakorra punktiks oli kogu uue eestseisuse walimine, sest et wana eestseisus ameti maha pani. Uude eestseisusesse waliti: esimeheks hra E. Tilling, laekahoidjaks hra J. Rebane, kirjatoimetajaks hra J. Õunapuu. Teisteks eestseisuse liigeteks: hrad T. Krause, J. Tooming, T. Luuri, K. Kärt, J. Rehberg P. Poitra, prd E. Tilling, M. Danilowa ja A. Malm. Rewisjoni komisjoni hrad J. Korts-Lindus, J. Malm, G. Mühlbach. Osakonnal on rohkest 80 liiget, kes aastamaksu on õiendanud. Kooliraha makstawal aga wäga wiisalt. Mõni samm kõrwal töötab wabriku hinnata kool. 30. jaoskonna kooli lapsest on ainult 5. osa eestlased. Seltsi osakonnal on siiski kõiine nõu edasi töötada. Peaasjalikult ainelise jõu toetamiseks on ka kaks pidu õhtut toime pandud kohalikes wabriku teatris. Wäike salgake (arwu järel 10) õrnemat sugu töötab wahedalt näitemüügi heaks, mida ka meie teistega ühes tahame toimepanna. Ka täiskaswanuid ei ole ära unustatud: raamatukogu mõte on teoks saanud, kuigi tulukesed piirides ja lugejaid wähe on. Laulukoor oma wäetist wõimalust hoolimata on paar korda awalikult ette astunud ja ka wõera rahwa rahulolemise osaks saanud. Eelolewal suwel tahetakse ka Tallinna laulupidust osa wõtta ja harjutatakse selleks tublisti.

Kahju tunneb meie jaoskond hra K. Kärti perekonna lahkumisest, kes wäga hoolas hariduse-seltsi tegelane oli.

Kolera kartusel.

Et kewade tulekuga ka kolera lahti wõib peaseda, siis on linna wolikogu praegu tema wastu wõitlemise küsimustega ametis. Iseäranis tähtsaks muutub asi sellepärast, et linna haigemajad praegu haigeid tungil täis on, ainult baraki haigemajas olla umbes 150 inimesele ruumi. Seda oleks aga kolera lahti peasemisel wähe olema. Linnawolikogu tahab sellepärast pikaajaliste põdejate jaoks iseäralisi ruumisi muretseda. Ruumisi arwatakse Ohta ja Galernaja sadamates olewates merewäe kasarmutes leidma. Selle läbi saaks haigemajades umbes 750 haigele ruumi.

Terwishoiu komisjon tahab sõimajade üle iseäranis järelwalwust kõwendada. Niisama tahetakse ka wabrikuid ja sadamaid sissetoodawad toiduained terwishoiu arstide poolt läbi waadata, niisama ka need ained, mida poodides, turu ja uulitsate peal müüakse. Selleks otstarbeks weel 12 terwishoiu arsti ametisse panna. Rahwale tahetakse ilma hinnata ettelugemisi kolera üle pidada ja keedetud wee wäljaandmist korraldada. Kõik see teeks aga 3 tuhat rubla kuus linnale kulu. Üleüldse tahab terwishoiu komisjon kolera wastu wõitlemiseks linnawolikogult 200 tuhat rbl. küsida.

Kinniwõtmised ja läbiotsimised.

Ametlikult teatatakse, et 22. martsil Wassili saarel salapolitsei poolt ühe salakoosoleku jälgile saadud ja kõik koosolekust osawõtjad, 7 inimest, kinni wõetud. Läbiotsimisel, mis kinniwõetud isikute juures ja nende korterites toimepandud, leitud keelatud kirjandust ja muid dokumentisi, mille järel otsustada wõib, et kõik need kinniwõetud sotsialdemokratide partei sihutuse-osakonna liikmed on.

Ühe kinniwõetu, Eugen Swatlowski sa juures pandi ka läbiotsimine toime. Sealt leiti sotsialdemokratide partei sihutuse-osakonna kirjakogu ja käsi trükimasin.

23. martsil wõeti ühel uulitsal keegi kahtlust ärataw elatanud isand kinni. Kinniwõetu ei tahtnud oma nime ega seisust awaldada. Läbiotsimisel leiti tema juurest mitmesuguseid dokumentisi, mille järel awalikuks tuli, et ta Zakati maakonnast, kuhu teda elama oli saadetud, omawoliliselt ära tulnud ja sotsialrewolutsioneride parteist Peterburis elawalt osawõtnud.

Linnaülema poolt trahwitud,

wiimase kahe nädala jooksul, on peale muude järgmised automobili juhid (chauffeurs) liig kiire sõidu ja mõne muu põhjuse pärast: Paulus Kabanow 25 r., Hans Altosaar 50 r., Jaan Saage 25 ja 50 r., Aleksander Jürgens 25 r., Mihkel Tauart 50 r., Aleksander Kruus 50 r., Johann Sihktud 25 r., Heinrich Petter 25 r., Peter Porchon 25 r., ja Nahati Ctenion 25 rbl. —ne

Suurema kõneõhtu,

peale, mis karskuse seltsi „Ustawuse" poolt Nobeli rahwamajas pühapäewal 28. sp. toime pannakse, juhime sellega oma lugejate tähelepanemist. Nimetatud kõneõhtul peetakse mitme huwitawa aine üle kõnesi ja sellepärast peaks ka laiemad ringkonnad sellest osa wõtma. Iseäranis peaksiwad Wiburi poole eestlased, kellel wast teistele kõneõhtutele peasemine kauge maa pärast takistatud on, seda nüüd tähele panema. „Ustawuse" selts hakkab nähtawasti peale kauaaegist uinumist jälle elama, siis oleks ka asja enese pärast osawõtmine kõikidele soowitaw.

Kirjad toimetusele.

W ä g a a u s t a t u d „P e a l i n n a T e a t a j a" t o i m e t u s!

Palun järgnewatele ridadele lahkesti ruumi lubada.

Et Hariduse-seltsi V. jaosk. linnapealiku käest alatist koosolekute, laulude ja näitemängu harjutuste luba weel saanud ei ole, palun kõiki toimekondade juhatajaid lahkesti iga koosoleku üle jaoskonna kirjatoimetajale hra J. Kartau'le neli päewa enne seda teatada, et siis wõimalik oleks selleks erakorralist luba muretseda.

Osakonna eestseisuse ja näitemüügi toimekonna koosolek saab teisip. 30 martsil osakonna ruumides (W. O., Средний пр. 50) harilikku korra järele ära peetud.

Seltsi V. jaosk. esimees E. Juks.

Eesti seltside teated.

Hariduse-seltsi Asunduste jaoskond laupäewal 27. ja pühap. 28. martsil Jaani kiriku saalis koosolek.

Hariduse-seltsi keskeestseisuse näitemüügi toimekonna tööõhtu esmasp. 29. martsil kell 1/2 9 õ. Jansoni kooli ruumides, Newski pr. 1.

Hariduse-seltsi II. jaoskonna päewane pidu pühapäewal 28. martsil kell 12 p. Won Derwisi saalis Wass. saarel Sredn. pr. 48.

Eesti Nooresooseltsis, laupäewal 27 martsil, kell 8 õhtu ettelugemine „biologiast". Loeb üliõp. J. Piiper.

Kell 9 1/2 kõne „Korteri küsimus linnades", üliõp. W. Kann.

Karskuse-selts „Ustawus", pühapäewal, 28 martsil, kell 4 p. l. kõne-õhtu, Nobeli rahwamajas, Нюстадская, 19.

Wastutaw toimetaja A. Mares.
Wäljaandjad M. Juulson ja A. Mares.

Peterburi Eesti Hariduse-selts.

Pühapäewal, 28 märtsil 1910. **Fon-Derwisi teatris,** B. O., Ср. пр. 48.

Päewane pidu.

I. Kontsert.

1) Segakoori laulud — hra Kaiemets'a juhatusel. 2) Wiiuli soolo hra [illegible] poolt. 3) Korneti soolo — hra [illegible] 4) Deklameerimised — hra O. Petersoni poolt.

II. Näitemäng:

„Kuidas nad suitsetamise maha jätsiwad."

H. Bermanni juhatusel.

III. TANTS.

Hakatus kell 12 päewal, lõpp kell 6 õhtu.

Pilete hinnad 50 kop. kuni 1.50 kop.

Walter ja Koch

Peterburis, Gogoli uul., telefon № 62-66.

Hobuseriistade ja sadulate wabrik, asutatud 1786 a.

Wene hobuseriistad iga moodi linna ja küla tarwis. **Inglise, Ameriko, Ungria** ja **Prantsuse** hobuseriistad toreda wäljanäega kõige odawate hindadega. Kõik talli ja maneshi tarwitused: hobusetekid, päitsed, ratsutamise päitsed, suurauad, waljad, James Fillisi trensid, suukorwid, jalarauad, harjad, kammid, piitsad, ratsapiitsad, getrid, saapad jne.

Hobuseriistade määre, punane kabja määre, sadula seep.

Naistrahwa, laste, Inglis ja wõidusõidu sadulad.

Jahi, maneshi ja wõidusõidu sadulad.

Ohwitseride wormi sadulad **ja sadulatekid ratsawäe, suurtükiwäe, kindral-staabi ja jalawäe tarwis.**

Piiriwäe ohwitseride sadulad.

Kasakawäe ohwitseride sadulad.

Sadulate kaunistused ja soldatite sadulad kõigi sõjawäe jagude tarwis.

Kindral Strukowi ja teiste süsteemi sõja kandepakid, reisu sängid, ohwitseride laagri-moodid. Kõiksugu [illegible] ohwitseridele sõjakäiguks, jala- ja ratsawäes, walitsuse poolt ringkirjaga 27 mai 1909 a. № 212 üleskeatud. Ohwitseride wormi laekud kaartide jaoks, ringkiri № 17, 26 jan. 1889 a. niisama ka rotmeister Zamoyski süsteemid.

Reisu kastid ja käekorwid, sakwojaschid, portpledid kõigeparemal sordil.

Tellimised saadetakse kohe peale tööstuse kätte saamist ära.

Hinnakiri saadetakse iga nõudjale.

Wärtakte parandusi ja ümberlegemise tööd wastu.

SUGULINE NÕRKUS.

Meeste ja naisterahwad! Teie kannatate teise, weie aja raske haiguse all. Ta hawitab kõik teie rõõmud, lõhub perekonnad, toob palju häbi ennega ühes ja wiib teid [illegible].

Nooruse patud korratu eluwiis ja rasked elamise tingimised [illegible] närwisawa ja tekitawad **sugulist nõrkust.**

Wõitlusseks selle raske tõbega [illegible] teadus parandawaid abinõu [illegible] wiimaseks leiutuseks on [illegible].

LEZITAL.

Lezital kosutab teie jõudu.

Lezital parandab kõige wanemad sugu nõrkused.

Lezital annab teile uue elu ja kõik perekondlised rõõmud tagasi.

Lezital kasutab sugulise närja.

Ainukene ladu:

Медико-фармацевтическое Товарищество

С.-Петербургъ, Артиллерійская ул. № 2—140.

1 karp lezitali, 100 pilli, maksab 9 rbl. [illegible] karpi lezitali, 50 pilli maksab 5 rbl. Arstimise kursus 2—3 karpi.

Saadetakse pealepandud maksuga.

SIWERSKAJA

maa kruntide **wäljamüük**

kuulmata alandatud hindadega.

Rutake ostmisega.

Suwitus kohas **„Nowoje Drutschnoselje"**, mis wiirst Witgenšteini poolt hiljuti asutatud, kuid hea omaduste elamiseks suwel ja talwel, juba laialt tuntud, on weel **müümata 80 krunti** [illegible] kohas jõe kaldal. Hinnad on märksalt odawamad. Järel[illegible] aja peale kokkuleppimise järel.

Siinsamas üüritakse suweks teater wälja.

Lähemaid teateid saab J. A. Petrowi käest, „Nowoje Drutschnoselje" kontorist, Siwerskaja **jaama lähedal, Warih. raudt.,** ja **Peterburis** Lesjchtukow [illegible], 10, **krt.** 24, telef. 283—24.

Nowoje Druschnoselje.

Kuresaar

Saaremaal **Liiwi kubermangus.**

Uus mudawannide asutus

asutatud 1883 a. Hooaeg 20 maist kuni 20 augustini.

Asutuse juures on „õhu wannid".

Lähemaid teateid saab asutuse arstide käest: Peterburis: Dr. med. G. J. Arronet, Kiroschnaja ул. № 8, кв. 3, igapäew, peale kroonu pühi ja pühap. kella 6—7. 20. maist peale Kuresaares: Dr. med. G. J. Arronet, Замковая ул. № 11; Dr. G. G. Karstens ja Dr. A. baron Toll.

Jaakaupa maksuga. **Ühisus**

Wastastikune kasu!!!

Iga kuu maksuga.

3 rub. peale. Walmis ja tellitud meeste-, naisterahwa ja wormi riided.

Määratu suur wäljawalik Wene- ja wäljamaa materjalisi igasuguste tellimiste jaoks.

Newski, Znamenskaja nurgal, 116. Telef. 222—06.

Peterburi Eseti Laenu- ja Hoiu-Ühisus.

Newski pr. nr. 1, kort. 12. A. Janjoni kursuste ruumides.

Ärituunid: Kesknädalatel ja reedetel kella 8—10 õhtu.

Wõtab raha hoiule kõikidelt. -- Maksab hoiusummade pealt 4½—6%.

Laenusi annab ainult liikmetele.

Tripper XX aastasaja nuhtlus.

Tripper purustab inimese organismuse ära ja pärandub järeltulejatele. Haiged, Teie warjate seda haigust ja häbenete arstida. Teie ei tea, et iga tund on kallis, sest haigus areneb kiiresti ja muutub raskemaks.

Teadus tuli Teile abiks. Tõsine abinõu on leitud, see abinõu on

KUBENOLL.

Kubenoll mõjub ruttu ja tõsiselt, ning parandab kõige wanema tripperi ühes kõiksugu järeldustega wii hästi meeste- kui ka naisterahwaste juures täieliselt ära. Seda tunnistawad tuhandad tänukirjad. Arstimise kursus 3—4 karpi. Hind 1 karp 50 pilli 2 rbl. 25 kop. Ainukene ladu:

Медико-фармацевтическое Товарищество. С.-Петербургъ.

Артиллерійская ул. № 2—140.

Saadetakse pealepandud maksuga.

Toredaid meesterahwa riideid

müüb ainult firma

E. Tannenberg

asut. 1850 a.

Walmid ja tellimise peale.

Wasj. Saar. Keskmine pr. nr. 45, 10 liin. nurgal, telef. 291—87.

Räägitakse Eesti keelt.

Soomlastakse wäljasõitjaid.

Amerikasse

Hango linnast, Soomemaalt

Aasta ümber

tehtakse reisi kõige paremate laewadega, kus reisijate eest [illegible] hoolitsetakse.

Ärasõit Hangost

iga kesknädalal kell 4 päewal. Reisijatel peawad nõutawad [illegible] wäljamaale sõidu jaoks olema.

Piletid Amerikasse sõitmiseks muuakse

Soome aurulaewa ühisuse reisi kontoris Hangus.

Tiisikus — surm.

Kes midagi ignäks, kes selle raske tõbe lõpu kannatab. Tänini on teadus jõuetu selle wihtluse wastu wõitlema, mis tuhandeid ohwrid nõuab ja suuri peale halastamata nõudis. Kuid wiimasel ajal ja katsed tõiwad head järeldused. Leitud on keemikaline preparat, mis tuberkulosi pisikulad tapab. Selleks preparadist walmistatakse

Tussolini liblekesed,

mis tiisikuse ja wiimakujuliselt katarrilised seesu haiguiet nende arenemise kõige raskemas järgus, terweks teewad. Teie tõbe kõige kannatajad ütlege oma kaasale ja muretsege omale seda kalihinnalist preparati, mis Teile tasuta [illegible] 1 karp, 50 lehest, 4 rbl. Ainukene ladu:

Arstl.-Farmaceutiline Ühisus

С.-Петербургъ, Артиллерійская ул. № 2—140.

Saadetakse pealepandud maksuga.

Вновь оборудованы, согласно современнымъ требованіямъ:

ВОДОЛЕЧЕБНИЦА И ЭЛЕКТРО-СВѢТОЛЕЧЕБНИЦА

съ примѣненіемъ физическихъ методовъ леченія.

ДУШИ: Шарко, шотландскій, круговой,

ВАННЫ: свѣтовыя, углекислыя, полуванны, пѣнистыя, суховоздушн., гидроэлектр., обливанія, обтиранія, электр. свѣтовыя.

Рентгеновскій кабинетъ, токи Тесля д'Арсонваля

и ванны и разныя виды электричества.

МАССАЖЪ вибраціонный и ручной.

„ВОЗНЕСЕНСКАЯ ЛЕЧЕБНИЦА" Вознесенскій пр., д. 27. Тел. 221-81.

Противъ церкви Вознесенія.

АМБУЛАТОРІЯ

пріемъ по всѣмъ специальностямъ врачами-специалистами отъ 9 ч. у. — 11 ч. в.

Плата за совѣтъ 50 к.

СТАЦІОНАРНОЕ ОТДѢЛ.:

Общія (съ плат. отъ 4 р.) и отд. палаты (отъ 5р.) для болѣзней нервныхъ, хирургическ., мочеполовыхъ, глазныхъ и внутрен. (острозаразн. не принимаются).

АКУШЕРСКО-ГИНЕКОЛОГ. ОТДѢЛ.

ЗУБОВРАЧЕБНОЕ ОТДѢЛЕНІЕ.

ЛЕЧЕНІЕ АЛКОГОЛИКОВЪ ГИПНОЗОМЪ.

ВОЛОСОЛЕЧЕБНОЕ ОТДѢЛЕНІЕ.

Leeri ja õnnesoowi kaartisi

ja

lauluraamatuid

oieme uuutel arwul saanud

„Ühiselu" raamatukauplus

Peterburis, Ofitseri uul. nr. 5.

Maa

suwe ja talwe elukohaks

5 min. mereft, 20 min. Peterburist. Eesolewa Sestroretski raudtee ümberehitamise läbi elektri woolu peale lüheneb teekäik kuni 10 min.

Olgino

(kõrge)

3 külda Lahtast kõrgem. Lahta jaama juures, Sestroretski raudtee ääres. Krahw Stenbock Fermori mõisas.

Männimets. Liiwane. Meri lähedal.

Pealinnaga kõnetraadiga oma kõnetraadi keskjaamaga ühendatud.

Maatükid 300 ☐ sülla suur 2 rbl. p.

Järelmaksuline tehtakse kasulikkud tingim.

Kontor Lahta jaama juures, Sestroretski raudt. ja Newski prosp. 46 kort. 9, telefon 25—08.

Maa

suwe ja talwe elukohaks

ilusa **Lewaschowo** jaama juures.

Soome raudt.

70 rongi igapäew.

Mets, järw, Aboskuia kaewud.

Hästi kuiw ja korraldatud koht

Würstinna M. W. Wjäsemskimõisas.

Maatükid

400 s. hakates 2 rbl. peale.

Osakaupa maksutingim. ilma käsirahata.

Kontor koha peal wakzali wastu ja Newski 46, kor. 8, telef. 25—06.

Osaw kassapidajanna

kes kaunimat aega suuremas äris tegew on ja raamatupidamist tunneb, soowib kohta. Adr. selle lehe talit. tähtede M. T. all.

На мызу

въ Новгородскую губ., 6 ч. по жел. дор., **нужны 2 работника и 1 работница,** эстонцы или латыши. Узнать подробности въ Гост. „Франція" (входъ съ Мойки) у швейцара отъ 3—6 ч. дня.

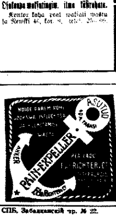

Dr. L. JAKOBSOHN.

Süfilise, weneriku-, naha- ja suguliku nõrkuse (elektri arstimine) spetsialist. Iga päew 9—11 hom. ja 1—8 õhtul, pühapäewadel kella 10—1 p. **Забалканскій пр. (уг. 3-й роты) д. 31, кв. 8.**

Dr. A. Lossmann

sisemised haigused.

Haigete wastuwõtmine teisip. ja reedel kella 7—½9 õ. Pühap. ja neljap. kella 3—4. Спасская ул. 26. Znamenskaja ligidal. Telephon 82—09.

Tripper ja süfilis

igap. 8—1 ja 5—11. Nikolaewskaja 42.

Dr. Crok.

Osaw ämmaemand

Annab lahkesti abi ja nõu igal ajal.

Церковная 4-а, кв. 2. Telef. 327—31

Eesti kabinet. Süfil., nah., sugust. haig. tiburus, jõuetus, sugul. ülekäelkus, elektr. 10—12 ja 5—9 Wasi. saar., Keskm. pr. 14, k. 3, 11 läh. Dr. G. Neumann. Telef. 266-60

Hambaarst

M. Joelson, Новый пер. 5, кв. 37, уг. Казанск.

Plomberimine. Kunstlikud hambad **plattega ja ilma selleta.**

Õpilastele poole hinnaga.

Wäljatõmbamine ilma waluta 5—9 õ pühapäewal kella 10—6.

Kunsthambad

eestlastele [illegible], Екатерининскій канал № 82/12, у Вознесенск. моста. Hamba-tehniker **A. Toom.**

Masiaa arstigümnastika elektroomas. Annan nõu suguorgani haiguste arstimises.

Weld. mas. **P. W. Soots.**

Невскій пр. № 130 кв. 2.

Ettekuulutaja ja mõttetark.

Räägin kaartide abil minewikku, olewikku ja tulewikku [illegible] ka [illegible] peal.

Kõnetunnid kella [illegible]

Вознесенскій пр. [illegible]

Sanatori [illegible] wastu kõige uuem abinõu — Sale

„Pitschilin"

mõjub kiirelt ja kõigiaegselt [illegible] Tarwitamine [illegible]

Sama hästi mõjub ka teraw ja kroonikaliste haiguste korral ja lühikese aja jooksul sõperad wõige kangewa jooksmise.

Ladu: Peterburis [illegible] ул. № 7, E. Lohmann apteekis.

Karp saadetakse peale [illegible] maksuga. [illegible]

Piirituse wabrikude

adressi raamat

on ilmunud, hind 1.50 kop. Joreimatkuaa [illegible] 1.80 k. Aastaraamat ilmub aprilli algul. [illegible]

Kärkepa [illegible] tarwitatakse

õpipoissi.

[illegible] Zakie kee. [illegible] кв. 14.

[illegible] Ameerikast [illegible]

Reisiseltsilist.

Adres [illegible]

Antakse rendile

[illegible] mise ja lehmade ruumid. [illegible] Adr. [illegible] Cubyan.

Tuntud ettekuulutaja

„Pet. Lift." № № 154 ja 156 teiseelt [illegible] M-me de Taeb, annan nõu [illegible] ja kuulutan tuntud Pariisi [illegible] M-me de Taib'i kaartide peal ette [illegible] järel arwan [illegible] Гороховая 27 кв. 4. Kella 10—2 ja [illegible] Maks 1 rbl., kehwematele 50 kop.

Otsiwat [illegible]

kokka

tarwitatakse [illegible]

Eesti Jaani kirikukool.

Pühapäewal, 28 märtsil 1910.

Koolilaste pidu

juurde koolilaste õpereisi heaks.

Eeskawas on: 1) hra **L. Petersoni** ettelugemine, 2) hra **M. Pukits'e** kõne „Kunsti waaludest", 3) laste laulud ja etendused.

Hakatus kell 7 õhtu.

Peterb. Eesti Karskuse-selts „Ustawus".

28 märtsil s. a. **Nobeli saalis** (Нюстадтская ул. 19)

Suur rahwa-koosolek

3 kõnet läbirääkimistega.

Hakatus kell 4 p. l.

Sissemineku maks wabatahtline.

3. aprillil sealsamas

Perekonna - õhtu

Hakatus kell ½9 õhtu.

Sissemineku hind 50 kop.

Eestseisus.

Peterb. Eesti Jõustiku-selts „Wõimula".

Laupäewal, 3 aprillil

Winogradowi saalis (Серпуховск. 38)

Suur pidu - õhtu

näitemängu, jõustiku ja tantsuga.

[illegible]

Tusja ja Wusja

[illegible]

Toapoisi segadused.

[illegible]

Peterburi Eesti Jõustiku-selts „Wõimula".

Pühapäewal, 4 aprillil 1910.

Suur jõustiku pidu-õhtu

Narwa [illegible] Narwa seltskondl. [illegible] Петергофск. [illegible] № 8.

[illegible]

Eestseisus.

Peterburi Eesti misjon.

[illegible]

Pühapäewal 28 märtsil 1910.

awalik koosolek

kõnede, laulude ja muusikaga.

Sissetulek on waba igaühele

Algus kell 4 p. l.

Juhatus.

„Pealinna Teataja"

üksikuid numbrid müüwad Peterburis

Ühiselu rmtk. Офицерская, 5.

A. Kõddar'a raamatukauplus Измайловск., 22

J. Seelandi raamatukaupl. Офицерск. 54

A. Luige raamatukaupl. В. О. 11 л. 56.

W. A. Pritschnikowi tioskid.

A. Kortors [illegible] postkontoris.

Wennaste Lammas magasin. Литейный проспектъ, 28

A. Lemberg'i piima ja wõi kauplus. Гусевъ переулокъ, 29.

E. Wallo kauplus, Вас. Остр., Средній проспектъ, 12

M. Wowa tubakumagasinis, Обводная 122, Balti wakzali platsil.

L. Zande Лоцманская ул. 9, кв. 17, [illegible]

Mikkelson'i kaup. Екатерингоф. кан. 152.

Aibaum'i pagari kauplused. Забалканскій пр. [illegible] Moskwa [illegible] taga. Московское шоссе, № 16.

J. Marko nurimagasin. Курляндская 26.

A. Reinwaldt'i tubaku kauplus. Глазовая ул. № 1.

Sebba piimakauplus. Пет. стор., Малый пр. 9.

J. Karolini piimakauplus. Стремянная ул. 18.

J. Türna piimakauplus. В. О. Гавань, уг. Мал. пр. и Симанской ул. № 24 6 8.

Kiehpuu, Kreis ja Ko. Больш. Сампсоніевск. пр. 49 2 Симонова.

J. Eslandi pagoriäri. В. О. 4 лин. 19.

Peale selle kõige ajalehe müüjate kiosk walitsuste nurkadel

Kirikliku teated.

St. Peterburi Eesti Jaani kirik.

Eestmeitsid wälja kuulutatud:

August Nebane, Wincent'i p. Saaremaalt ja Sofia Waszsziewa [illegible], Witebski kub.; Jaan Ripe, Jaani p. Wiljandimaalt ja Olga Helene Kukk, Mihkli t. Wõrumaalt; Wladimir Sebert, Andrese p. Kroonlinnast ja Marie Saar, Jüri t. Tartumaalt; Jüri Roosipuu, Taawet'i p. Rakweremaalt ja Marie Aleksandrine Promisem Tallinnamaalt; Johann Makko, Jüri p. Rakweremaalt, ja Anna Her Kuuste t. Tartumaalt; Eduard Zimmann, Kustawi p. ja Julie Kuk, mõlemad Tall amas elawad.

Laulatud:

Hans Lakk ja Anna Tõnnisson.

Ristitud:

Aleksander Lampart, Antoni p.; Frida Pärch, [illegible] ja Eduard Meinik. Johannese p.; Marie Rats, Jaani t.

Surnud ja maetud:

Arnold Leidmann, Georgi p. 8 k. w.; Nikolai Karlow Wõiz, Rakweremaalt 30 a. w.; Rosalie Luise Linkewitsch, Puginski kod. 37 a. w.; Ewald Maks, Eduardi p. 3 a. w.; Karel Jakobow Weizmann, Rakweremaalt 45 a. w.; Ewa Jänes, Jakobi naine 73 a. w.; Christjan Anzew Walgepea, Rakweremaalt 46 a. w.; Kaarel Lang, Kustawi p. 1 a. 3 k. w.; Adolf Ritter, Heinrichi p. Kolpino kod. 27 a. w.

Pühapäewal, 28. märtsil.

Kell ½10 hom. Eesti keeli jumalateenistus armu-lauaga, õp. Kallas.

Kell ½2 Saksa keeli jumalateenistus, õp. Kallas.

Kell ½6 õhtu Eesti keeli õhtujumalateenistus, õp. Adamson.

Kolmapäew, 31. märtsil.

Kell 10 hom. Eestikeeli paastu-jumalateenistus armulauaga õp. Kallas.

Типографія Э. Ф. Мензь, СПБ, Забалканскій пр. № 22.